

והתם מנלן אמר קרא ממשפחתו יגאלנו משפחת אב קרויה משפחה דכתיב למשפחותם לבית אבותם ומשפחת אם אינה קרויה משפחה. ואשת אחיו ואשת אחי אביו אין בהם חלוק בין היתה ארוסה להם או נשואה. ותולדותיה כדאמרין ביבמות בפ' כיצד [כ"א ג'] אשת אחי האב מן האב ערוה, אחי האב מן האם שניה וגזרו רבנן על אשת אחי האם מן האם משום אחי האב מן האב ומעמא מאי דכולהו דבי דודו רבא קרו ליה ומסקנא התם הכי הוי. ראיתי בחלכות גדולות אשת דודו ערוה, אם (ה) דודו גזירה, פי' שניה:

סימן כ"ו (א)

גדה. הזהיר עליה תורה באחרי מות דכתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה. וענש בסוף הענין כרת שעליה כתוב ונברתו הנפשות העושות. וענש גם בקדושים תתנו דכתיב ואיש אשר ישכב את אשה דוה וגלה את ערותה את מקורה הערה והיא גלתה את מקור דמיה ונברתו שניהם מקרב עמם. וגדה נקראת כשהדם יוצא מן המקור דכתיב מקור דמיה אלמא (ב*) המקור נקרא דם, וביציאת דם היא גדה (ג) נעשית דכתיב בפ' זאת תהיה ואשה כי תהיה זבה דם יהיה זובה בבשרה שבעת ימים תהיה בנדתה. והמקור נקרא חדר בלשון תלמוד בדתנן בגדה בפ' כל חיד [י"ז ג'] (ד) החדר טמא, נמצא בפרוודור ספיקו טמא שתוקתו מן המקור ולכך נקרא מקור שיש שם רבוי הדם ומקום נביעתו והחכמים בקיין בדבר היכן קביעתו. ובחמשה מראות דם היוצאים מן החדר נעשתה גדה בדתנן בפ' כל חיד [י"ט ב'] חמשה דמים טמאים באשה האדום והשחור ובקרן ברכום וכמימי אדמה וכמוזג (ה) דכל הני יש להן אדומיות ואדום נקרא דם דכתיב מראות (ו) את המים אדומים כדם. ומן הדיון (ז) לא היה לנו לאסור אלא אדום גמור אדום למעלה משאר אדומים דכתיב דם יהיה זובה בבשרה ובאדום גמור היה לנו להעמידו ואין (ח) באנו להוסיף עלינו להביא ראיה אבל מרבה דאחרים (ט*) בגדה פ' כל חיד [ס] מדמיה דמיה האמורין במקרא דכתיב בקדושים תהיו והיא גלתה את מקור דמיה, ובתיב באשה כי תזויע ביולדת וטהרה ממקור דמיה. ויולדת נקראת גדה דכתיב כימי נדת דותה תטמא, ומעוט דמיה שנים הרי כאן ד' (י) ואף על גב דחמשה דמים תנן אמרין שחור אדום הוא אלא שלקה. וכך הוא המשפט

תועפות ראם

(ה) אם דודו. ז"ל אם אשת דודו וכן הוא צב"ג ועיין ע"י אלמוגים שם ס"ק כ"א ש"כ וכל דברי צב"ג בענין השניות המה מעורבצים וצריכין תיקון גדול עי"ש בענין אם אשת דודו:

(א) גנדפס סימן ק"צ וצדפס ויולגה נדפס בעצת גרים הסימן זיין קפ"ב. (ב*) אלמא דם המקור כל"ז וכ"ה בגדפס. (ג) גדה נעשית. ז"ל צריכין נעשית גדה וכ"ה בגדפס אלמא ש"כ שם נעשה דם גדה ותיבת דם ס"ס ומיותר. ולשון הסמ"ג לאוין קי"א [וע"י] הדם טמאה שבעה" וכתב שם מהרש"ל פי' ולא ע"י הוסת אפי' נעקר הדם מן המקור כל"ז שלא יא' לחוץ טהורה אפי' בעת וסתה ממש עכ"ל ור"ל צמ"ש שלא יא' לחוץ שלא יא' לפרוודור שנקרא בית החיטון. (ד) דם החדר טמא כל"ז וכ"ה צמ"ש שם ומדברי רבינו נראה שלא היה צניעותו צמ"ש שם דם העלייה טהור וכן יתא' צמ"ש שם צמ"ש וכן מוכח מן הירושלמי שם. (ה) צמ"ש דר"ג ס"ס ז"ל כ' ושלשה טהורים הירוק. וכמימי בשר לני. וכמימי חלקן. ובה"ש שם עמוד עליו מ"ש הני דנקט הא כמה מראות טהורין וכדליתא בגדה ד"כ ולא ראה ס' האשכול צה"ל גדה סי' ז"ש ש"כ נקט הני תלתא דטהורין לפי שיש בהן פלוגתא ואלו למעוטי מראה הלבן או ירק כעשך או כתללת דהני טהורין לכ"ע עכ"ל גם מש"כ בה"ש שם להקשות לנ"ש דל"ל דמיה דמיה א"כ לטמא כל מראה אדום ע"ש הנה מהרש"ל צמ"ש גדה י"ס ב' ד"ה ל"ל כ' דל"ל א"ה"ל דכל מראה אדומות טמא. (ו) מרחוק. לשון הפסוק מ"ב ג' כ"ב ויראו מואב מגד את המים וגו'. (ז) ומן הדיון. בגדפס איתא צמ"ל ומן הדם אין לנו לאסור כ'. (ח*) ואין. ז"ל ואם. (ט*) דלחריס. ט"ס וז"ל דמיה אחרים. (י) ואע"ג כ' שלקה. חסר בגדפס והנה בירושלמי פ"ב דגדה ה"ו אמרו מנין לה' דמים טמאין מה"ת אגב ריב"ל והיא גלתה את מקור דמיה. וטהרה ממקור דמיה. דם יהיה זובה צב"ג. והא' ואשה כי יזוב זוב דמה מינהון הוא אלמא שצ"א עליה צימי ויבתה ועשה אותה זבה ופי' שם צמ"מ דם יהיה זובה צב"ג והא' ואשה כי יזוב זוב דמה מינהון הוא כלומר הני קרלי לא מרבי מידי דמנהון הן מדמיה שזוכרו ולא צא הכתוב כאן אלמא לגופן כדמסיים ואולי אלמא שצ"א עליה כו' ולא נהירא לי פירושו דתיבת והא' שביירושלמי ה"ל לכתוב קודם דם יהיה זובה צב"ג כיון דלחתייהו קאי ומאי שצ"א דמנין להפסוק ואשה כי יזוב זוב דמה איתמה גם סיום הירושלמי אלמא שצ"א עליה צימי ויבתה כו' לא מלי איתא על הפסוק דם יהיה זובה צב"ג דהוא בגדה כתיב ולא צובה והנהירא לי לפרש דריב"ל פליג אר"ב ור' יוחנן שצמ"מ שם בירושלמי מקודם ד' דמיה הן אדום הוא שלקה ונעשה שחור ובר"ה צב"ג י"ס א' וריב"ל יליף התנא מני דמים מדמיה דמיה הרי כאן ד' ודם יהיה זובה צב"ג הרי חמשה דמיה אדום ממש שאין למעלה ממנו אין אנו צריכין לרבות מדמיה דמיה דהוא הוא הנקרא דם דכתיב דם יהיה זובה צב"ג אלמא מש"כ ואשה כי יזוב זוב דמה ע"י אמר הירושלמי מינהון הוא אלמא שצ"א עליה צימי ויבתה כו'. וזוה יתבאר מש"כ ה"ס דם י"ס ב' ד"ה ל"ל פי' ז"ל ד' דוקא אלמא נפקא ליה החמישי מקרא אחרונה דר"ל דעקביא בן מהללאל ס"ל כריב"ל דתשיב דם יהיה זובה צב"ג נאחת והיינו מראה אדום ממש ודמיה דמיה הרי כאן ד' דשחור אדום הוא אלמא שלקה וא"כ מרבינן מדמיה דמיה

ספר

עמוד עריות

ראים

יט

(יא*) נדה וזבה מן התורה, כשהיא רואה בתחלה אפילו בראיה אחת היא נדה וטמאה שבעה בין שופעת כל שבעה בין פוסקת מיד דכתיב דם יהיה זובה בבשרה שבעת ימים תהי' בנדתה. אם פוסקת לערב שביעי (יב) טובלת וטוהרה לבעלה ולא הטעינה הכתוב ספירה ואחר אלו הימים נכנסים אחד עשר ימים שכך דינן ראית (יג) פעם אחת הן רב הן מעט ופסקה (יד) לערב מונה למחרתו נקי וטוהרה, ראתה שני ימים ופסקה לערב סופרת למחרתו נקי וטוהרה; ראתה ג' ימים נעשית זבה גדולה וטעונה ספירתו ו' נקיים ועליה נאמר וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר. ואחרי ספירתו ו' נקיים חוזרת לפתחה להיות נדה וטמאה שבעה הן בראיה אחת הן בראיות ז' ימים. ואילו הדינים מפורשים בסוף מסכת נדה לה' אליעזר בן עזריה הלכה למשה מסיני לה' עקיבא קראי ומפרש להו התם, ויען (טו) שהכרייתא ארוכה ומדרש המקרא לא כתבתיה. והכי תניא יכול הרואה ג' ימים בתחלה (טז) תהא זבה וכו', ואפילו לא יצא הדם לחוץ אלא שנעקר מן המקור ובא לפרוודור טמאה להיות נדה בימי נדה וזבה בימי זבה כדתנן ביוצא דופן [גד מ' ב'] כל הנשים מטמאות בבית החיצון שנאמר דם יהיה זובה בבשרה, פי' בעוד הדם בבשרה טמא. ותנן [גס] מטמאות בכעין החרדל ובפחות מכאן. והזבה בכרת כנדה שנאמר כל ימי זוב טומאתה כימי נדת (יז) טומאתה יהיה לה. ולאחר פסיקתה לנדות או ספירתו ז' לזבה צריכה שתטבול (יח). ומנין לנו טבילה לנדה ראיתי בה"ג משום דאקשה רחמנא לזבה [דכתיב] כל ימי זוב טומאתה כימי נדת טומאתה תהיה טמאה היא. ולזבה מנין לה' שמעון למדנו בסוף נדה [פ"ג ב'] מן המקרא דתניא ואחר תטהר אחר מעשה תטהר, פי' אחר טבילה, מאחר שהמעשה סתום יש לנו להעמיד [בדבר] שראינו שתלה הכתוב הטוהרה במקום אחר והיינו טבילה. לרבנן דפליגי עליה דר' שמעון לא למדנו דדרשי ואחר תטהר אחד (יט) אחד לכולם, שלא תהא טמאה מפסקת ביניהם ואי משום דאיתקש זבה לזבה הכתיב (כ*) והזב את זוכו לזכר ולנקבה וזוב כתיב ורחץ בשרו במים חיים וטוהר, אם כן היה לנו להצריך מים חיים לזבה כמו כן ותניא בתוספתא דמסכת זבין [פ"ג] הזב מעון ביאת מים (כא) והזבה אינה טעונה ביאת מים חיים. ונראה שהטבילה לרבנן נפקי להו מדאמרין בסוף מס' ע"ז [פ"ג ב'] אך במי נדה יתחטא מים שהגדה טובלת בהן (כב) וזבה ילפה מנדה דהא איתקש לה דכתיב כל ימי

תועפות ראו

דמיה כקדן כרכוס. וכמימי אדמה. וכמוז. והירוק. וא"כ אפשר שכל הכתוב ציראים הגדפם יתפרש דברי רבינו ע"פ הירושלמי ודו"ק. (יא*) משפט הגדה כל"ל וכו' נדפס. (יב) אם פוסקת לערב שביעי. כוונת רבינו כמ"ס נדה ג"ה א' ומה אילו נדה שלא הפריסה בטהרה מן המנחה ולמעלה לא תהא בחזקת טמאה וכו' כ"כ בספ"ת ריש סי' פ"ו ואפי' אם רואה טפת דם כל ז' ימים טמאה [כל"ל] מן התורה והיא טובלת בליל שמיני ובלגד שהפריסה בטהרה בערב סוף השביעי עכ"ל וז"ל אם פוסקת לערב שביעי דהיינו שפסקה בטהרה בערב סוף השביעי אזי טובלת בלילה וטוהרה כו' ולשון הגדפם הוא אם פוסקת ביום ז' חטבול לערב ומותרת לבעלה ואף שר"י ז"ל וסי' זזה את רבי פסחים ק"כ ב' אשתך טבלה אל תזקק לה לילה הראשון א"ר ובגדה דלורייא האלול והחזק מעין פתוח דילמא משכח זיבה עיי"ש ברש"ם מ"מ רבינו דין תורה קאמר. (יג*) ראית. ז"ל ראתה. (יד) ופסקה. נדפס פוסקת. (טו) ויען כו' כתבתיה ג"ל דאין כאן מקום לתיבות אלו ומקומן הוא אחר תיבות תהא זבה וכו' שהתחיל רבינו הצרייחא ולא סיימה וע"ז כ' ויען כו'. (טז) נתלה. כן הוא לשון הצרייחא בת"כ. ובגדה ע"כ ב' איתא בתחילת נדה רשפים ובגדפם איתא ג' ימים רשפים תהא כו' וחסר שם תיבת בתחילה. (יז) כימי נדתה תהיה כל"ל וכן ז"ל בסמוך. (יח) עיין בסמ"ג שכ' וגדה וזבה שוין לעיין בתכ"ס סימן בשרה. חרדל. כרת. מקום. והס דברי רבינו כאן שסידר כל הארבעה דברים ששוין נדה וזבה ע"פ הסימן בתכ"ס ובגדפם אחר כימי נדתה תהיה כתוב שם ותמן נדה ס"ח א' ותחכים אומרים כו' הרי אלו בחזקת טהרה. ובאין ליתא והוא הנכון כי אין ענין לכאן. ועיין ש"ך יו"ד סי' קפ"ג סק"ל עומ"כ המחבר כחרדל יושבת עליו ז' נקיים וז"ל הש"ך וה"ם פחות כ"כ האגור בשם ש"ד והגש"ד וכ"כ האחרונים ופשוט הוא עכ"ל ובשאלת יעב"ץ סי' י"ג כו' ומהתימא מהרב ש"ך שהוצרך לומר חידוש זה בשם האגור ומשנה שלימה היא פ' יולא דופן עכ"ל ולק"מ דנמשנה הוא לעיין טומאה דטמאה בכך מן התורה אבל לא ידעין שהחמירו לישב ז' נקיים ע"ז ומהאגור סימן אשכ"ז לפינן דלא שגא טומאה מו' נקיים. ודע דבהלכ"ס ח"כ שאלה כ"כ ב' לפרש הא דלר"י בנות ישראל החמירו ע"ע ששפילו רואות טפת דם כחרדל יושבות עליו ז' ולא ראה דברי תהר"י ב"י אין עומדין ובר"ן ב"י תינות. (יט) אחד. ז"ל אחד. (כ*) הכתיב. ז"ל דכתיב. (כא) מים חיים כל"ל. (כב) עיין יומא ע"ח א' תוס' ד"ה מלאך בשם ר"ת ליתמוד לטבילה נדה מה"ל כמ"ס הרא"ם כאן. וראיתי בספר רביד הוזהב פ' משות סקוק א"ך במי נדה שכ' דהתוס' ביומא ע"ח כתבו בשם רב יהודה מדכתיב א"ך במי נדה הרא"ם ז"ל ללמוד ומנא למוד שהגדה צריכה טבילה כו' אבל רב האי גאון מיי"ח מק"ו מנגעה ע"ס ובמחכ"ת העיד מה שלא ראה דרב יהודה הוא שהשיב ק"ו ממנעה ובשם ר"ת כתבו מדכתיב במי נדה וכו' המדכתיב סוף הלכות נדה אולם הסמ"ג כ' ורב האי גאון פי' שלמדנו טבילה לנדה מה"ל בק"ו מנגעה כו' ומש"כ התוס' ביומא שם בשם ר"י מדכתיב והדוד נגדתה ודרשין שבת ס"ד ב' נגדתה תהא עד שתבא במים הנה בתנייה י"א א' סד"ה לא" כ"כ בשם ר"ת ומש"כ בתוס' תנינה שם דכתיב ואחר תטהר ראיתי בגרש"ם שם שמתקם ועפ"י הנהגת הגרי"ם שם דכתיב והדוד נגדתה ואולי לא כן עומדי דבאמת גם מדכתיב ואחר תטהר יש ללמוד טבילה לכדברי רבינו ואף שהקשה רבינו לרבנן דלמיני עליה דר' שמעון לא למדנו מ"מ הא"ו ח"ה הל' נדה סי' ש"ס ת"י וז"ל ודילמא מלאך תטהר אחי ליה עכ"ל ומראה לי פי' דברי דר"ל כמ"ס הראשון בתי

זוב מומאתה כימי גדתה תהיה. ולעולם אינה יוצאה מחוב כרת עד שתטבול כדאמרינן בשבת בבמה אשה יוצאה [ס"ז] והדוה בגדתה תהיה (כג) תהא בגדתה עד שתבא במים. וכשהיא טובלת צריכה שתכניס כל גופה במים ביחד שלא תכניס מקצתה ואחר כן תצא ותכניס מקצת האחר, דילפינן מבילה זאת מטבילה האמורה בפ' אמור אל הכהנים אצל קדשים דכתיב כי אם רחץ בשלל במים ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים (כד) מה ביאת שמשו כלל כאחת (כה) אף ביאתו במים כלל כאחת, ועוד ראיא (כו) שלא תטבול לחצאין מדתניא [נעמינו ד' נ'] כל בשרו במים, מים שכל גופו (כו) ושיערו חכמים מי מקוה מ' סאה פי' עולה בבת אחת, וראיה זאת יש לדחות דאיכא למימר פי' שכל גופו עולה שיעורא בעינא (כח) שיהא ראוי להכניס בהן כל גופו בבת אחת ואם הכנים אבר אבר שפיר דמי אחריו דמי (כט) לשעורין (ל). וצריכה שתטבול במים שבאו ונקו ביד שמים ולא במים שאובין דתניא בת"כ בפ' שמיני יכול מילא על כתפו ועשה מקוה בתחילה יהא טהור ת"ל אך מעין ובור מקוה מים, מה מעין ביד שמים אף מקוה ביד שמים, אי מה מעין שאין בו תפישת ידי אדם אף מקוה שאין בו תפישת ידי אדם ונציא המניה כלים וקנקנים בראש חגג וספינה (לא) וחברים בראש חגג שהוא מחובר ונתמלאו מים ת"ל ובור, פי' מאחר שהם כלי חרש לא חשיבו ומבטלה תורת כלי מהם אע"פ שחקקם ולבסוף קבעם ולא דמו לצינור שחקקו ולבסוף קבעו שפוסל את

תועפות ראם

שבת י"ג ז' ו"ח ואחר תסתר כלומר אח"כ תסתר צהורה שהזכיר למעלה כוז ואע"פ שצבילת הזב צמים חיים ושל זזה צמי מקוה שמה ממקום אחר מיעטו עכ"ל וא"כ אין למחוק מהתוס' בחגיגה הכן חיצות ואחר תסתר כי אם להגיה שם אח"כ ועוד דכתיב והדוה צבילת צבילת תהא כו'. ודע דבתלמודא דפס"ז כ' שם דלא למדנו צבילה לנדה אלא מן הזב כו' והלא הדברים ק"ו כו'. ונשנת י"ג ז' רש"י ד"ה צבילת שומאחא כ' דמריבין מהיה צבילת צהורה עד שתבא צמים בת"כ עכ"ל ובחידושי הש"ס להגרי"פ כ' ע"ד רש"י קצת ז"ע שלא כ' משמע דגמרא לקמן ס"ד ז' והדוה צבילת צהורה עד שתבא צמים עכ"ל והריטב"א בחידושי הקשה לפרש"י דנפקא לן צבילת נדה מן והדוה צבילת צהורה לר"ע דדריש הכי אבל לוקים דלוקין ליה להאי קרא דברשא אחריו מאי איכא למימר וז"ל דרש"י ש"כ בת"כ כוונתו לה"כ ש"כ הרמב"ם בפ"ד מה"כ ה"ג שנאמר ורחצו צמים זה צנה אב לכל טמא שהוא צומאחא עד שיטבול וז' שם ה"ה שזה הבנין אב הוא צספרא והביאו הב"י יו"ד ריש ס' קל"ז וזה שכתב רש"י דעד שתבא צמים לטבילה היא צבילת צהורה דמריבין צבילת צהורה תהא אך אינן מרומן כלל מים מדי מים כתיב צקרא וע"ל כ' רש"י עד שתבא צמים בת"כ וכמס"כ הרמב"ם וא"כ ממילא והדוה צבילת צהורה עד שתבא צמים ומויטש קושיית הגרי"פ ודלא כמס"כ הריטב"א צבילת צהורה רש"י אך צעניי לא מלאתי צבילת צהורה שלפני כמס"כ הרמב"ם ומהרש"ל צבילת צהורה לרש"י הקשה מאחר שאינא צבילת צהורה להדיא דליף מקרא והדוה צבילת צהורה מה רוצה רב האי או ר"ת להוסיף ויחא ליה מאחר דאיכא פלוגתא צהרי קרא כו' וכדברי הריטב"א שהבאתי והווי העמודים לשפר יראים הנדפס כ' וז"ל אצל רבינו נראה דס"ל דלי לא ידעין צבילה לנדה מקרא אחריו לא הוה דרשין הכי עכ"ל ויש לבין דברי הווי העמודים כמ"ס צבילת צהורה הלבוש מפרש"י הים שבת ס"ד ז' וז"ל ק. (כג) תהיה. צבילת צהורה. (כד) צבילת צהורה כחצו הסמ"ג עשין רמ"ח וז"ל וצא השמש וטהר ולא כתיב וטמא עד הערב כמו בשאר מקומות ללמד מה צבילת צהורה כו' עכ"ל ונראה לי שזה מה שאמרו בת"כ שמיני י"א ז"צ ע"ה"פ צמים יוצא וטמא עד הערב וטהר וז"ל צמים יוצא כולו כחצו יוכל מקצתו ח"ל וצא השמש וטהר מה טעמה האמורה למקן צבילת צהורה שמש כולו כחצו אף כחצו צבילת כלי כולו כחצו הרי דלמד מן וצא השמש וטהר דמשם נלמד לכל הרחיצות שבתורה שהיו כחצו ולא ילפינן מיניה וציה דכתיב וטמא עד הערב וטהר ודלא כמס"כ צהורה והמנוה שם ס' קכ"ז. (כו) ועוד ראיא כו' עד וצריכה חסר צבילת צהורה. (כו) שכל גופו עולה בידו ושיערו כו' כ"ל. (כח) צבילת צהורה. ז"ל צעניי. (כט) דליחא לשעורא כ"ל. (ל) ויש להקשות קרא דכל צבילת צהורה מים שכל גופו עולה בידו לנ"ל תיפוק ליה מוצא השמש כו' דבעינן כולו כחצו וראיתי צבילת צהורה י"א ח' שתיין דלריב"ז ז' קראי דלי מחד קרא הו"א לכא"ל סג' לטבול צמים שכל גופו עולה בידו הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו כתב רחמנא תרתי קראי להחמיר עליו דאפילו נגס שכל גופו עולה בפחות ממ"ס אפ"ה צעניי מ' סאה כשיעור שנוף ציטוי עולה בידו ולא אוליין בתר ידידי עכ"ל ולפמ"כ הראב"ד צבילת צהורה שער המים פ"א ח"א בפשיטות וז"ל שם כל צבילת צהורה וטהר דכדרכו וכדרכו גבזה דהיינו ג' אמות ואע"פ שהוא יכול לטבול כולו כחצו בפחות מזה השיעור שהרי אינו סובל אלא כדרך גדילתו מ"מ גזירה הוא על האדם שהוא צריך מ' סאה עכ"ל ואין צורך מעתה למס"כ הנו"א לחדש נגס דוקא. (לא) וספינה. ס"ס הוא ומקומו להלן עיין אות ל"ב וכן מוכח ממה שכתב אח"כ וחסרם בראש חגג שהוא מחובר ולא זכר שם ספינה. ופי' רבינו הראב"ם דברי הספרא הוא דבר חדש וז"ל ה"כ שם י"א המניה קנקנים בראש חגג לנגבם ונתמלאו מים ח"ל בור וז' המרדכי בפ"ב דשעויות פי' דתנן בפ"ב דמקואות מ"ה המניה קנקנים בראש חגג לנגבם ונתמלאו מים ר"ה כו' וה"כ אמרינן פ"ק דשבת ט"ז ז' ש"ס הניה כלים צהר צענת פור עזים שלא נחבין לשאיבה דכשרין אם שזרין או כפאין אבל לא יערה שאם הגביה כלים ועירם הרי נעשו כשארצין והנהבהן פוסלת עכ"ל וז"ל הסמ"ג עשין רמ"ח והראב"ם בפ' למס' מקואות שם והרמב"ם בפיה"מ ולפי' רבינו ע"כ לא נרסין בת"כ חיצת לנגבם וגם בספר יראים הנדפס כתב ח"ל שם ומוציא מינה כלים ונתמלאו תחת חגג ח"ל ובור עכ"ל ולא כתב שם חיצת לנגבם אך צבילת צהורה כל הפירות שכתב רבינו כאן. ועיין מקואות פ"ד מ"ה היתה כלי וחצרה צמיד כו' פוסלת את המקוה ולדברי רבינו ז"ל דהאם בשל עץ דלילו של חרס מ"ס מהך דח"כ ומס"כ רבינו תלמוד צבילת צהורה ולבסוף קבעו שפוסל את המקוה דהיינו דוקא של עץ כבר רמזו ג"כ הרמב"ם בפיה"מ רפ"ד דמקואות ושם סוף משנה ג' ועי"ה"פ בהגה"ש פ' לדברי הרמב"ם. ואפשר לפרש דברי רבינו שפירש כלים וקנקנים שבת"כ שם פחותים מרביעית ומס"ה כשיחבין לא חשיבו ומבטלה תורת כלי מהם ואע"ל דהיכא דלא חיברין

תקן

תועפות ראם

תקן בנחם' כלים פ"ב מ"ב דלף בשל חרס חשיב' כלים בכל שהן וכדך להחוסט צניטור מקואות פ"ד משהב ג' דלת"ק צבי רביעית וחס"ר ולא דמי לצניטור כו' של עץ כו' דהסת לא בעינן שיעורא אלא בכל שהוא ולפי"ז א"ש מתני' דהשקות שצנבלע היתה כלי וחברה צסיד כו' פוסלת את המקוה דהיינו כלי קיבול המחזיק רביעית ואף בשל חרס דומיא להחוסט צניטור ובשל חרס רביעית. שו"ר צספר גלות עליות חידושי מקואות פ"ד מ"ג סוף פסקא א' ש"י ודע שהרמב"ם ז"ל צפ"ו מהל' מקואות ה"ו דקדק לכתוב החילוק בין קצשו ולבסוף חקקו בו חקקו כו' על צניטור של עץ דוקא ועממא דידיה ז"ל עכ"ל. (ב"ב*) יכול שצספיה רביעית כו' כ"ל' וכן הוא צנדפס. (גל) אך שיהא צו רביעית וכן לקמן רבינו מתספס בזה צהא דתקן דמעין מסהר בכל שהוא אם ר"ל רביעית דוקא אך שמהל כל צנדהא ממס וחס"ר צנחות מרביעית וכן הביא המרדכי ה"ל מקואות שסר"א ז"ל צסחקס צדבר. ורש"י צפ"ד צספר ג"ל צלמה להנאון מהרש"ל צליט"א צנחתמסא ספרי סי' י"ב צסכב צס שהרבה ים לתמזה על הספר יר"אס סאומר דכל שהוא דמעין צבי רביעית מהסוגיא דב"ב ק"ג א' דמקסא שס על מ"ד דכ"ס ז"ל שיעורא ממסגה דחולין ומתערך לה ואמאי לא מקסא ממתני' דמקואות פ"א דתקן והמעין מסהר בכל שהוא ואפס"כ בעינן שיעורא וע"ז לא יתכן התירוצ' דמתערך הוס וע"כ דהדבר פשוט דלחק מ"ד לא בעינן שיעורא כלל צמעין וא"כ צודאי גס לאידך מ"ד כן דהא צזה לא שמענו דפליגי ולכן דברי רבינו בעל ספר יר"אס צ"ל' ולענ"ד לק"מ דהדבר פשוט כמס"כ התוס' צ"ב שס להקשות מהא דתקן חסור תחילתו ארצעה וספור כל שהוא ואית ליה שיעורא דהיינו ספס ותירצ' דליידי דנקס שיעורא רבה נקס נמי שיעורא וחס"ר וס"א איידי צנמקס בעינן שיעורא רבה דהיינו מ' סאה נקס נמי שיעורא דמעין בכל שהוא ואפ"י דהוי רביעית ויחסר מזה כתב הגרע"ל צאמר צחלק הכתבים צאחר המערכות כהא דלחמירין צביית מ' מ'א י כל שהוא דלית ציה ציה לעומתין עירובי תומיון ויטריבי חירות צאמר צחלק הכתבים תצבילין א"י כן וקורא לגבייה ציה ציה צס כל שהוא ובוזה נראה לי לייסב צס מה סאמרו צבת ס"ג צ' צברייתא אריגי כל שהוא סמא ותצביט כל שהוא סמא אפ"י דבעינן שיעורא כמס"כ התוס' שס ד"ה אריגי וצס' צהא"ס נס' ויקרא פרשה י"א פסוק ז"ב כתב ע"ד התוס' צבת שס דכ"ס ים לו שיעור ח"ל וצ"ע ועיין צ"ב ק"כ א' צעין דכל שהוא עכ"ל וצאמח מצי"ב שס לק"מ לדברי התוס' דלעומת מה צצשאריו צנדים וסארי דברים בעינן שיעורא רבה לרין סוממא ע"ז אמרו צברייתא דצבריו ותצביט לא בעינן כולי הוי ושיעורא דידהו קרי ל' כל שהוא וכדברי הגרע"ל צבה דצ"ה שס. מיהו כל זה הוא לתירוצ' הגמרא צ"ב שס מתני' דחולין דליידי דקאמח ת"ק שיעורא רבה כו' מסא"ל דלעת המקסן ועיין חוס' צס ד' ס"ה וכמה צסכת וי"ד דהרי קאמרו מי פליגי עז רב צכל הוי עכ"ל וכתב ה"ס הגרע"ל לנשן התוס' צכל הוי אינו מדויק דליכא אלא קר דהכא והכא דרש"תס הנו עכ"ל וא"י אומר טובה צפרסם לא ראשונים דצדריסס דמקוויס דה"ל נאחר ד"פולנו אהא דאמר רב צציה ס"ז ב' עירובי תצבילין צריכין כוית צצמסגה כל שהוא תקן. והנה צנדפס ים כאן ס"ס דמס"כ שס אי מה מעין מסהר צכל שהוא אף מקוה מסהר צכל שהוא סי' כו' ים צזה חסרון דברים וכל"ז שס אף מקוה מסהר צכל שהוא ת"ל "אך" מעין מסהר צכל שהוא סי' כו' והסופר דלג מכל שהוא ה"ל להצ' וחסר מה צצנייהס. ורואה אני שניי גירסא צספ' ש"י רבינו כאן ממה צסכתו צנדפס ח"ל שס סי' כל שהוא אין צו מ"ס אצל כל גוף דהצב שהוא מצטיל צו עולה צו אף שהיה צו רביעית כגון למתסין וליטירות עכ"ל והוא יותר נכון ממש"כ כאן כגון מתסין וליטירות צסוף דצבריו דמסמע מזה דס"ל דהת"כ מיירי צצצילת כלים דשס מעין מסהר צכל שהוא דהיינו רביעית והמקוה צמ"ס דוקא וא"כ ע"כ דהיינו צתר דציטול רביעית דמקוה לצצילת כלים וכמס"כ התוס' צספס ח"ל ב' ד' ה"ל אלא צסר ר"י וא"ס רביעית דמעין אף צצטו ואל"ס ים לתמזה אי לא צצטול רביעית דמקוה לתגיה כמס"כ התוס' יור ז"ל צ"ב ד' ד"ה (ד"ה) צר דלדעת רבינו כאן אי אפסר לומר כתי' התוס' שס דליכא למימר דה"ל צפחות מרביעית כני צמעין אצל לגירסת הנהסס אחי שפיר דהת"כ הוא צדין מעין ומקוה קודס דציטולו רצנן וכמו ש"י הת"כ מה מעין צידי שמים אף מקוה צ"ס דלדעת רבינו אינו אסמכתא צעלמא אלא כולי סאוב פסול דאורייתא כמו צציר רבינו לקמן סי' זה וז"ל הת"כ מעין מסהר צכל שהוא סי' רבינו אין צו מ' סאה אצל כל גוף דהצב שהוא מצטיל צו עולה צו דגס לאדס מעין מסהר אס גופו עולה צו אף שהוא פחות ממ"ס והמקוה דוקא צמ' סאה וכדעת הרמב"ם פ"ס מ"ד מקואות ה"ו וסר"א צ"ב צצעה"ל צסכת הר"ס צ"ה מקואות ח"ל סי' א' וכדי סלא נימא דמעין מסהר צכל שהוא מוסס אף ע"ז גוף דהל הנצטל עולה צו ע"י התנה רבינו אף שהיה צו רביעית אצל פחות מסהר ח"ל אפ"י דגוף דהצב עולה צו והיני משכתה לה ע"ז אמר רבינו כגון למתסין וליטירות וים לייסב גס הסמחה צצבאל כן וק"ל וצספר גלות עליות חידושי מקואות פ"א מ"ז פסקא ב' אות ד' כ' ח"ל אצל להר"י והר"ס דלדסם בעינן צמעין מ"ס רק כלים מסהר צכל שהוא א"כ נראה דמן התורה אין חילוק כלל צין מעין למקוה צשיעורו וגס מעין אינו מסהר כלים כ"א צרביעית כמו מקוה אף צמעין כ' להר"ס מעין מסהר אף פחות מרביעית וכן מסמע צמרדכי פ"ב דשבוועות דלעת ר"י אצל דלעתה לא נראה כן כו' עכ"ל וצאמח מוכרחין דברי המעי"ס דל"כ אחאי לא חשיב צצדי שער רביעיות רביעית דמעין דשאר אף לצתר דצטלו רביעית דמקוה כמס"כ המעי"ס שס אות ע' ופלפל שהמחבר גלות עליות לא הריגס צזה דלפסמ"כ הוא צעמנו שס צסוף האות דלהר"י וסר"ס צ"ר לומר דהא דדרים צת"כ מעין מסהר צכל שהוא ומקוה צמ' סאה אסמכתא היא ומרצנן לאחר

מעין עליו ולא ממעט ליה מאך שאך אינו ממעט (לד) אלא שלא ילמוד אחד מחבירו. ובין מעין (לה) ובין מקוה העוברים דרך כלי עין שיש לו בית קבול נפסלו בו כי נעשו שאובין כדתנן בפ"ד במס' מקואות [משנה ה'] המניח (לו) תחת הצינור בין גדולים בין קטנים (לו) ואפילו כלי אבנים וכלי גללים וכלי אדמה פוסלין את המקוה. המניח מבלא תחת הצינור אם יש לה לבזבו פוסלת ואם לא אינה פוסלת וקפה להדיח בין כך ובין כך אינה פוסלת. אם המים עוברים דרך שפופרת מוציאה בוז ומכניס בוז אחרי שאין לה עברת (לה) מים אינה פוסלת דתנן במקואות פ"ד [משנה ג'] (למ) צינור שהוא צר מכאן וצר מכאן ורחבו מן האמצע אינו פוסל שלא נעשה לקבלה, ושיעורו (מ) וקבלתו בכל שהוא אחר שכונת החוטט והמתקן היתה לקבלה, כדתנן [ס] החוטט בצנור לקבל צורות בשל עין בכל שהוא בשל חרש רביעית ר' יוסי אומר אף בשל חרש בכל שהוא ירד לתוכו עפר ונכבש כשר פי' (מא) סתמו בעפר וכבש עליו בגלים נתבטל קבולו. ואע"פ דתנן בעירובין פ' חלון [פ"ה ג'] חריץ (מב) עמוק עשרה ורוחב ארבע מערבין שנים ואין מערבין אחד ואפילו מלא תבן וקש, ובלא עפר וצורות מערבין אחד ואין מערבין שנים ולא מצרכין כבישות גבי חריץ שני דמבטל ליה טפי מבכלי. אי נמי יש לתרץ כדמסרצין התם מההיא דאהלות דרמין עלה בית שאלאו עפר (מג). ואם קבעו ואח"כ חלקו (מד) אין תורת כלי עליו כדתנן [נ"ק ס"ז ה'] והוא מתוספתא [צנור שחקקו (מה) ולבסוף קבעו אינו פוסל את המקוה, קבעו ולבסוף חקקו פוסל את המקוה ונעשה כמים שאובין ואין עליו תורת מקוה. ולהוציאו מתורת מעין פי' מתורת מים חיים אפילו אין לו בית קבול אם הוא דבר שמקבל טומאה כגון כלי מתכת שאין צריכין (מו) או כלי עץ הראויים לישיבה שמקבל טומאה בלא קבלה אם נמשך דרך עליו מוציאו מתורת מים חיים שלא למחר אלא באשבורן כדין מקוה שדין הוצאה מתורת מים חיים בקבלת טומאה

תועפות ראם

לאחר שבעלו רביעית דמקוה נס לכלים נשאר רביעית דמעין לכלים והת"כ קאי על תקון חו"ל ע"כ א"כ אי אפשר לומר כדבריו הקדמין דרביעית דוקא כ"ל. (לד) דברי רבינו הם כפיר"ח בחוס' בנדרות ג"ה ז' ד"ה שמא וכו' בשו"ט שנסוף ח"א ס"ס תש"ס. (לה) ובין מעין. חסר בנדפס וע"כ אין הצגה למש"כ שם ובין מקוה. (לו) המניח כלים תחת כו' כ"ל. (לז) קטנים. כ' בהגהת פרישה בנדר יו"ד כו' ר"א סק"ט ו"ז וקטן הוא פחות מכדי סיכת קטן כ"כ הרא"ש אבל התוס' דפ"ק דשבת כתבו דפחות מכדי סיכת קטן לא מיקרי כלי עכ"ל ובמחכ"ת שנה צוה למש"כ התוס' שבת ס"ז ז' סד"ה אחד אבל נזיר מהכי טהורים היינו לענין קבלת טומאה ור"ל שכו"ל שיעורן מכדי סיכת קטן דנזיר מהכי טהורים אבל לענין שאובים לפסול המקוה ע"ז שנינו וא' כלים קטנים כו' פוסלין ובהרא"ש ואין צוה שום מחלוקת ודברי הב"י אעפ"י להגהת פרישה דאחר שז' הב"י לדברי התוס' דשבת כתב הב"י אבל הרא"ש כתב בסוף דהם כו' ובאמת כוננת הב"י למש"כ התוס' שם גדולים שהם יתירים על מ' סאה ע"ז כ' הב"י אבל הרא"ש כ' גדולים המחזיקים מ"ס ויטן שהביא דברי הרא"ש הביאו בשלימות מש"כ בפי' קטנים ואף שצוה דברי הרא"ש כדברי התוס' וכו' לא מויד. ועיין בתו"ס רפ"ד דמקואות מה שהעיר ע"ד התוס' והניח בנ"ע וכבר קדמו הב"י צוה כ"ל. (לח) עברת. ז"ל עברת וכו' במדקדק. (לט) בנדפס חסר כל הראים ממנה ז'. (מ) ושיעורו לקבלתו כן נראה דנ"ל ובמדקדקי איתא ושיעור קבלתו. (מא) פי' כו' ז"ל הר"ן בפ"ז דשנועות ונכבש כשר כלומר אפי' נכבש מאליו ונדחק שם עד שאין המים יכולין לשטוף העפר כשר דשוב אינו צר קבלה ובס' היראים מפרש שכבשו צנור ע"כ וקושיית רבינו הרא"ש מפי' חלון דוקא לפירושו דמפרש כבישת הרגל הוא דקשיא ליה דבלא"ה י"ל דהכא שאני משום דהמים שוטפין ומגדין אותו כל שעה במרוצתם וכמש"כ הגר"ש מקואות שם ולא כהתו"מ שז' בד"ה ונכבש. צעירי נראה דאפילו כשנפרש כבישה מאליו נמי קשיא. וא"כ קושיית הרא"ש הוא למה מלכדין כבישות צנוריו דהיינו שיבעלו צפירות מ"ס מהך דפ' חלון ו"ז רבינו ולא מלכדין כבישות גבי חריץ וע"ז חירץ רבינו שני דמבטל ליה טפי מבכלי ור"ל ומש"כ התוס' גבי חריץ לא בעינן שיבעלו צפ"י אלא מסתמא מבטל ליה כיון שאינו כלי הכלא ועוד חירץ רבינו כדמסרצין בעירובין ע"כ א'. וראיתי בספר גלות עליות מקואות פ"ד מ"ג פסקא ג' שהאריך שם בדברי רבינו דאין וכתב שם ים לבון דברי היראים דבעינן כבישה הוסיף שיתבטל מתורת כלי לענין שאיבה אבל מקבלת טומאה לא נסתר ע"ז וראיה לזה דבעירובין ע"ה ז' אמרו דלענין מחיה נס תבן הוי חזיה אבל לענין חזיה הוי בטליה חייץ ואי לא בטליה לא חייץ וכו' ע"ס א' אסיק רב אשי בשלמא חריץ למייסוימיה קאי אלא בית כו' הרי מסקנת הש"ס דלבעלו מתורת בית צעין שיבעלו צפירות רק חריץ שנקרקע דסתמא עומד לסתמו לכן אמרינן דמסתמא בטליה וא"כ חריץ הזה שצנור דלא למייסוימיה קאי שהרי עשה החריץ בסווגה כו' ולמה לא התם בנאך דבעינן שיבעלו צפ"י כמו גבי בית ע"כ דהכא באמת לא נחשב מתורת כלי רק דמיימו לא נחשב שאובים עכ"ל ותמיהני עליו הלא שפתי רבינו צנור מלל שכבשו צנוריו וע"כ דר"ל שצריך לבעול צפירות דלא"כ אלא שכבשו צנור וכו' לא א"כ מאי הוסיף רשט צפירות וגם הרא"ה דלא ס"ל כפי' רבינו מ"מ צעירי נדחק שם העפר עד שאין המים יכולין לשטוף העפר ומה זה שהוסיף ובספר יראים מפרש כו' וכן נראה כאן בחי' השני שבאמת מדמי היראים הך דהכא לבית וא"כ צעין שיבעלו צפירות כמו גבי בית וכו' לתי' הראשון ונראה שנמשך אחר דברי התו"ס שז' דאפילו כשנפרש כבישה מאליו נמי קשיא וא"כ הקושיא היא דלא צעין כבישות צנור אבל זה אינו וכמו שנתבאר. ובנדפס חסר מן ואף ע"כ כו' עד ואם קבעו אבל הרמב"ן בחי' בנ"ב בפ' המוכר את הבית הביא דברי רבינו כאשר הם בזה"ל וממנו הביא הב"י. (מב) חריץ שנין ז' חירות עמוק כו' כ"ל. (מג) שאלאו עפר. עיין עירובין ע"ה ז' תוס' ד"ה והתקן. (מד) חלקו. ס"ס ו"ל חקקו. (מה) שקבעו ולבסוף חקקו אינו כו' חקקו ולבסוף קבעו פוסל כו' כ"ל. (מו) צריכין קבלה או כו' כ"ל. לחצור

כא

יראים

עמוד עריות

ספר

תלויה כדתנן במס' פרה [פ"ז משנה ד'] ומייתנין לה בזבחים פ"ב [כ"ט ז'] נתן ידו או רגלו כדי שיעברו המים לחברו (מו) פסולה, עלי קנים או עלי גפנים (מח) או עלי אגוזים כשרה זה הכלל דבר המקבל טומאה פוסל שאינו מקבל טומאה אינו פוסל. מנא הני מילי א"ר יוחנן משום ר' דוסאי (מט) בן אבא אחר קרא אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור קרי ביה יחיה טהור חירתו (נ) ע"י טהרה תהא, פי' על (נא) דבר שאינו מקבל טומאה חיותו כשר. והיינו דתנן בעריות [פ"ז מ"ד] העיד ר' צדוק על הווחלין שקילחן בעלי אגוזים שהן כשירין ואין לי לתת חלוק בין חיות של מי חטאת ובין חיות של מעין (גב) דהא מקרא דכתיב מעין טבא, הלכך צריך להזהר שלא לטבול ולא להטביל במעין (נג*) המקלחים דרך סילוגות של מתכת דרך זוחילה כדון מעין אלא באשבורן [של] מ"ם סאה אין (גד) כדון מקוה שהסילון של מתכת (נה) מקבל טומאה אע"פ שאין בו בית קבול כדתנן [גליס פ"ה מ"א] כלי מתכת פשוטיון טמאים, ומעמא דכי כתיב שק דמינה ממעמינן פשוטיו כלי בכלי עץ וכלי עור כתוב בפ' שמיני דכתיב מכל כלי עץ או בנד או אור (נו*) או שק. הלכך מוציא הסילון של מתכת את המעין מכל דיני מעין לזחילה ולא (נז) כל שהוא נותן לו דין מקוה לאשבורן ולמ"ם סאין. וצריך הטובל להזהר שלא יהא (נח*) דבר חוצץ או על הכלי אם הוא מטבילנן (נט*) דתניא בת"כ (ס) ומייתנין לה בעירובין [ר"ז ט"ז] וסוכה פ"א [ו' א'] ורחץ את בשרו במים שלא יהא דבר חוצץ בינו לבין

תרעפנת ראה

(מו) לחברו. ט"ס וז"ל לחצית. המעתיק. (מח) או עלי נפנים. ליתא בנדפס ובמשנה שלפניו. (מט) ר' דוסאי בן אבא. לפיטו גמ' ר' יוסי בן אבא. ובס' ראשית בטרם דף ע"א ז' בהנה"ס כתב אלוי ז"ל ר' יוסי בן חלפתא או בר אבא חלפתא דהוא סהס ר' יוסי התנא ולא העיר שם מניסת היראים הנדפס ר' יוסי בן זמרא והוא נוסחא מזכרת בדכמה מקומות א"ר יוחנן משמו. והנה הר"ש בפ"ב דמקואות מ"ג כתב על דברי הגמרא זו וז"ל והא' קרא גבי מקוה כתיב ומייתני מניה ראה לנים חיים אל כלי דגבי פרה משום דמשמע קרא שלל היותו יבוי ע"י סהרה ולא על ידי דבר המקבל טומאה ש"מ דשאניב דלוריתא לכל הפחות טלו שאוב ואפשר דשאניב שט"ל כלי גללים כלי אגוזים כלי אדמה דפסלי מקוה כדאיתא בפ"ק דשבת אפילו כולו שאוב דרבנן דהיינו ע"י סהרה עכ"ל וכן כתב הא"י בזהל' מקואות ס"ס שז"ד ופי' רבינו שמשון ז"ר אברהם כו' כנ"ל וגם רש"י בזבחים שם כתב דהיינו של מים המסורים על ידי סהרה תהא כשאתה מהווה אותם להיות מקוה או קדוש הוי מהווה אותם על ידי דבר שאין מקבל טומאה עכ"ל והוא דלא כדברי רבינו הרא"ם שז"ל דהיינו ע"י סהרה תהא מיוחד רק לדין מעין שמסור בזחילה וכבר כתב המרדכי בפ"ב דשבוטות ס' תשמ"ו אחר שהביא שם דברי הרא"ם וז"ל וכתב הר"ר שמואל בן רבינו צדוק וז"ל אעפ"י שמו"ר [ר"ל להרא"ם בספר יראים] מכשיר להטביל ולטבול באשבורן שנעשה ע"י דבר המקבל טומאה מיהו רש"י פי' בזבחים וגורם הווייתם כשאתה מהווה אותם להיות ע"י דבר שאין מקבל טומאה מכלל דבטלוהו פסול וז"ע עכ"ל אולם רבינו הרא"ם גרים בגמרא קרי ציה יחיה טהור וקאי ארישא דקרא אלא מעין ולא אביר ומקוה דסמך ליה ואף שהווי"ט כתב בפס"ה דמקואות דזה דוחק מאד כ"ל דה"ט מדלא כתיב יהיו סהרים בלשון רבים ש"מ דלא קאי אכל הכך תלמוד שהיכיר מעין צור מקוה אלא אחת מייחיה ומדלפסקה רחמנא בלשון יהיה דקרינן יחיה ש"מ דלמעין לבד קאי ודעת רבינו כהרמב"ם שכתב הב"י יו"ד ס' ר"א דעת הרמב"ם בפ"ה מהל' מקואות ובפ"ה פ"ה דלא צעין היותו ע"י סהרה אלא לזכר ומורע וקדוש מי חטאת דצעין בזה מים חיים אכל לעצילת שאר ממאים דלא צעין מים חיים אפי' הווייתו ע"י דבר המק"ם כשר והוא שלא יהיה לו בית קבול העשוי לקבלו ועיין גליון רש"י דפ"ה זבחים שם שכתב דעת הרמב"ם דה"ה לעצילת ממאים בתורת מעין ר"ל גם בזוחלין ובכל שהוא דהא פסק בפ"ה ה"ד ממקואות כר' יוסי דאין מוחלין בדבר המק"ם וכ"מ בתשו' הרא"ם כלל ז"ל ס' ז' דרך במקוה ס"ל לרמב"ם א"ל הויה ע"י סהרה ודלא כהב"י שז' שם ויש הוכחה לדעתו [של הרמב"ם] מדקתני במס' פרה הריא דנתן ידו או רגלו כו' כדי שיעברו מים לחצית פסולים וכו' ולא קתני לה במס' מקואות דנימא ולעטמך אכתי הו"ל למתני לומר דאין כמעין ואינו מסהר אלא באשבורן עכ"ל בגליון רש"י והוא ממש דברי רבינו הרא"ם. והנה בהנהגה מרדכי דשבוטות כתב מיהו לשם פ"ה דמקואות קתני כו' וז"ע לפי"ו ליישב פסק שלפנים עכ"ל ורמזיני בספר ראשית ביטורים דף מ"ב א' שכתב דר"ל פסק דבעל ספר יראים שהוצא שם במרדכי בפנים ס' תשמ"ו ובמחכ"ת אינו כן דאדרבה לדעת היראים לק"מ דס"ל להכשיר להטביל ולטבול באשבורן שנעשה ע"י דבר המק"ם ומפרש המשנה דטמאין ששאלן זוחלין כהרמב"ם בפ"ה שם דקאי ארישא דקתני הזוחלין כמעין והטמאין כמקוה ולא איירי לענין הווייתו ע"י סהרה ומש"כ בהנהגה מרדכי פסק שלפנים ר"ל להפסק שז' שם במרדכי כ' תשמ"ה ואם הוא מעכב זוחלתו בדבר המק"ם כו' אינו מועיל וה"ה בפ"ה דמקואות נוספין ששאלן זוחלין כו' ועפ"י פי' הר"ם וכן פי' בחי' אנשי שם. גם מש"כ הראשית ביטורים דף ע"א ז' עכ"ל בספר יראים וז"ל בזה טעם הוא דדברי רש"י ליתגורו בספר יראים רק הר"ם ברי' צדוק הביא כן בשם רש"י ועכ"ל במרדכי ס' תשמ"ו ר"ל לשון הר"ם ברי' צדוק ומשך טעמו גם ברי' מ"ב א' שז"ר שם דעת הרא"ם בס"י וכן ברי' דף מ"ה ז' ובדף ז"א ז' וכן זה אינו דהר"ם חולק עם הרא"ם בספר יראים. (ג) חיותו. כנ"ל המעתיק. (גא) על ידי דבר כו' כנ"ל וז"ה בנדפס (גב) של מעין. בנדפס איתא ואין לתת חילוק בין מי חטאת למקוה ומי מעין דהא מקרא דכתיב גבי מעין ומקוה מביא ראייה והוא תמוה דמקוה מאי שייט? להבא והלא דעת הרא"ם בלחץ במקוה דלא צעין בלחץ הווייתו ע"י סהרה תהא כי אם במעין ולא במקוה והטבול כו' הכתי' המבואר כאן. (נג*) במעיינות כנ"ל. (גד) אין. הוא מיותר. והטבול דנ"ל סאין ותל"מ. (גה) שהסילון של מתכת כו' עד ואריך הטובל חסר בנדפס ותחת זה כתוב שם בזה"ל וסילון אם היא של מתכת אינו פוסל את המקוה אע"פ שהיא מקבלת טומאה כדתיא בת"כ כל כלי עץ לרבות את האולחן ולא זכיתי להבין אותן הדברים וז' יאיר עיי. (נו*) עור כנ"ל. (נז) ולכל כנ"ל ומש"כ טתן ז"ל ופתן. (נח*) יהא עליו דבר כו' כנ"ל. (נט*) מעבילן כנ"ל. (ס) בת"כ. מראה לי שרבינו רומז להכ"ב ויקרא ט"ו פ' י"ג שם

אמר

ואי

(*) ש"ס רכ"ז

תועפות, ראם

הלכתא

כב

יראים

עמוד עריות

ספר

וסתה ולא בדקה עצמה (סה) מצאתה טמא טמא טהור טהור ושמואל אמר אפילו מצאתה טהור טמא שאורה בזמנו בא ופירש ר' זירא דהיבא בדקה עצמה בשעור ותם (פו') לוסתה פי' מידי (פו') בהא קאמר רב דטהור טהור אבל אחרה אחר הווסת אפילו טהור טמא דווסתות דאורייתא, פי' (סה) סמכין עליהו כאלו הן דאורייתא דאורה בזמנו בא. ואע"ג דאיבא אמוראי דפליגי על ר' זירא ואמרי כרב (סה) דאמר טהור טהור אפילו לא בדקה בשעור ותם (ע') לר' זירא חיישינן. והרואה בתם במקום שיש לחוש שמאותו מקום בא טמאה. המקומות, פירשו חכמים בנדה ב' הרואה בתם [ז' ב'] על בשרה כנגד בית התורפה טמאה, שלא כנגד בית התורפה טהורה. על עקבה ועל ראשה א' (עא) גודלה וכו'. ואותם מקומות שפרשו חכמים יורו למבינים על שאר מקומות להזהר בכל מקום שלה והסברה גותנת ומכרעת שיש לחוש שמאותו מקום בא, וקיי"ל כר' חנינא בן אנשיננו דאמר ב' הרואה [ז' ב'] בין הרנה מאכולת בין לא הרנה תולה עד כגרים של פול, ואנן לא בקינן שפיר מהו (עב) גרים של פול הלכך צריך להזהר בכתמין לפי שקול הדעת שאין דם מאכולת ופרעושים רבה. ואפילו בתם גדול ויש לתלות בדברים אחרים כגון שיש (עג) מכה או בשוכבים עמה תולה כרתניא [סג נמשח] תולה בכל דבר שהיא יכולה לתלות אם יש לה מכה שיכולה להגרע (עד) ולהוציא ממנה (עה) תולה בה ותולה בבנה ובבעלה. נתעסקה בכתמים או שישבה בצד העסוקים בהם תולה הכל לפי שקול הדעת ומעורא (עו') שיש לתלות בתם הנמצא, ואין אנו בקיאים עתה במראה ה' דמים שאפילו ראשונים שלבן גדולים היו יראים לראות כדאמרין ב' כל היר [ז' ב'] ר' זירא לא הוא דמא רבא (עז) לא

תועפות ראם

הלכתא. (סה) ולא בדקה עצמה ולבסוף בדקה אמר רב בדקה עצמה מלאתה כו' כ"ל. (סו') כשעור ווסת לוסתה כ"ל. (סז') מידי. ז"ל מיד. (סה) פי' כו' נדפס חסר אולם המרדכי ב"כ דשבעות כ' כמס"כ רבינו כאן ואשי"ס שם. ועיין בס"ס סי' קפ"ד סק"ז שכתב שם לפרט ההכרח שהכריח רבינו לפרט דווסתות דאורייתא פי' סמכין עליהו כאלו הן דאורייתא דל"ל אלא דווסתות דאורייתא ממש א"כ הליך נלמדת בבדקה עצמה כשעור שם. ווסתה ווסתה טהורה והלא איתחזק איסורא ואין בידה לעבול עצמה כעת ואי משום וספרה לה לעצמה א"כ מילין מינה לכל ע"א שאלמן באיסורין ככה"ג וכקושיית התוס' גיטין ב' ז' ד"ה עד וכלן אין שייך כתיובתא עיי"ש ודבריו דחוקים דלילמא אין ה"ל ומוכרתה להראות העד שדקה את עצמה כשעור ווסת לוסתה לפני ז' עדים ועיין במרדכי ריש חולין מש"כ בשם הרא"ם ואי"ס יבואר במ"א ונראה לי דדברי רבינו בפי' יתבאר עפ"מ"כ המלא הרועים ערך ווסתות אות י"ג דעמא דמ"ד ווסתות דרבנן משום דק"ל מדאורייתא אף בדם הבא מן המקור טהורה עד שתרניס ביציאתו שנאמר בנשמה עד שתרניס בנשמה ולכן אם עבר זמן ווסתה ולא בדקה ולא הרניסה י"ל דככה"ג מדאורייתא ל"ל לוסתה דהיינו דמחזיקין דאורח בזמנו בא מ"מ כיון דלא הרניסה. טהורה מדאורייתא עיי"ש ועיי"ש אות ס"ו וא"כ למ"ד לדאורייתא הוה קשה לרבינו הרא"ם ומש"ס פי' סמכין עליהו כאלו הן דאורייתא. (סה) כרב. מ"ס וז"ל דרב וכו' במרדכי שם. והנה הב"ב ביו"ד סי' קפ"ד כתב ואני אומר דלאוי לחוש להחמיר לענין מעשה כהרא"ם דכן פסק בכה"ס כו' והביאו הש"ך שם ס"ק כ"ג ובעיני לא מנאחי בספר התרומה כדברי הרא"ם אך הרמב"ם בפיה"מ ספ"ד דנדה כתב ואם הגיע שעת ווסתה ולא בדקה ואח"י בדקה ואפילו מנאח עצמה טהורה הנה היא טמאה ובחזקת נדה מאשר לא בדקה עצמה בשעת ווסתה עכ"ל והיינו כפסק הרא"ם דחיישינן לר' זירא. (ע') ווסת כ"ל. (עא) יש כאן מ"ס ולשון המשנה הוא ועל ראש גדולה ובנדפס חסר מן על עקבה כו' עד וקיי"ל כר"ח. (עב) מהו. לשון הנדפס כמה הוא. והנה בשו"ת בשמים ראש סי' קל"ה כ' וע"ד הכתם פחות מכנרים הרב רבינו אליעזר ממין כתב שאין אנו בקיאים בשעור זה וכל דלא מוכחא מילתא שהוא דם מאכולת לא סמכין עליו וטעמים נראה לי דלא אחרת בנמרח עביו של הדם המונח על פני הסדין כו' ועיי"ש כנסא דהרפא שכתב לפרט דברי הרא"ם בזה"ל כי בלאת המסך לשוט מוקפה שאומר דאין בקיאים בשעור גרים ומה ראו באומרו ואין דם הפרעוש והמאכולת רבה כי אם בא לומר שענינו הרואות שהן מעשים הרי אומר שאין בקיאים כמה הוא גרים ומה נורח יותר לומר כי צמה ישער כו' עיין שם שהאריך בפי' דברי רבינו וכל דבריו שם דחוקים והנראה לי דרבינו נחמד בדבר שאין בו דהם חשבו מ"ס רבינו הלכך צריך לזהר כו' דקאי על מש"כ בסמוך לזה ואין לא בקיאים שפיר כמה הוא גרים של פול ע"ז סייס ואמר הלכך ר"ל כיון דלא ידעין שפיר לשער צריך לזהר כו' ומש"ס הוה קשה להם סיוס דברי רבינו שאין דם מאכולת ופרעושים רבה אבל לי נראה דהך ואין לא בקיאים שפיר כמה הוא גרים של פול הוא מאמר המוסגר וכוונתו כמס"כ הראב"ד בנשמה"ו והוצא בשו"ע דכיון שלא הזכירו חכמים פול של מקום פ' ולא פול הבינוני אלא כגרים של פול סתם הלכך משערין בכל פול שזדמן לו ואפי' הוא גדול וזה שאמר רבינו דלא בקיין שפיר כו' פי' דלא יכולנו לתת גבול לדבר ומה שאמר רבינו בקיין קאי על ראשית דבריו שאמר והרואה בתם כו' והביא ממשנה דין תליה על זה סייס הלכך כיון ששנינו במשנתנו ששאלה צריכין לזהר בכתמין כו' ולאסוקי מהסוברים דלא נאמרו דיני כתמים אלא להסרות אבל לא לבעלה והשתא א"ש סיוס דברי רבינו שכתב לפי שקול הדעת שאין דם מאכולת ופרעושים רבה ר"ל שהוא גדול יותר מדאי עד שא"ל לתלותו בדם מאכולת ופרעוש איי טמאה דכל שאנו יכולין לשער כגרים של פול ואפי' היותר גדול משערין בו כמס"כ ביו"ד סי' ק"ץ סס"ה וכו' שם הו"ו דלמירין דלפסד יש כינה יותר גדולה וזהו מדויק לשון רבינו שאמר ואין אנו בקיאים שפיר כמה הוא גרים של פול דלפ"מ"כ הבשמים ראש לפרט טעם רבינו דלא אחרת בנמרח עביו של הדם כו' א"כ אין הספק בגרים של פול וכל הספק הוא בהדם שהוא כגרים של פול והול"ל ואין לא בקיאים שפיר כמה הוא כגרים של פול אבל לביאורי כל הספק הוא בהגרים של פול אף קצת או גדול ולכן אין לו שיעור אלא לפי שקול הדעת כו'. (עג) שם זה מכה כ"ל. (עד) להגרע. לפיכך להגדע ופרט' כלומר להתחלה ונראה שהוא כפי' הא' שצערך ערך גלג שפי' למחרת [כ"ל ד"ל שם] והרע"פ פי' להגלות וכפי' האחר שכ' הערוך במדרש חכמים סנהדרין ו' ז' ונירסת רבינו להגרע היינו שסיר הקרום ויקלף והיא גרוע מתחילה. (עה) ממנה דם חולה כ"ל. (עו') ומאורע. כ"ל. (עז) רבא. כ"ה גירסת רש"י שם ד"ה ארמי אבל התוס'

חזי דמא הלכך אם יש בכתם מעט אודם צריך לחוש. דין (עח*) בתולים אע"פ שמן הצדדים בא וטהור אסורו חכמים בבבילה שניה כרי (עט) שלא תמעה בדם מקור דאמרינן בנדה ב' תינות (ס"ג ז') כי קיימי ר' יוחנן וריש לקיש בתינות לא מסקי מינה אלא ברמסיק תעלא מבי כרבא אמרי בועל בעולת מצוה ופורש. והאידיא שווינהו רבנן לכולהי נשים ספק זיבות (פ) בדאמרינן בתינות (ס"ג ז') אמר ליה רב פפא לרבא מכדי האידיא ספק זבות וכו' ומעמא דאמר ר' זירא (ס"ג ז') בנות ישראל הן החמירו על עצמן וכו', ויולדות נמי חשבינן לה יולדות כזוב (פא*) וצריכה שתשב ו' נקיים (פב), וימי נדה (פג) ולידה שאינה רואה בהם עולים לה לספירת זבותה, פי' זבה קטנה אבל זבה גדולה לא משכחת בהי ימי נדה שכשהיא זבה גדולה לעולם לא תשוב לפתוח (פד*) נדותה עד שתשב ו' נקיים שתצא מטומאת זבותה אבל זיבה קטנה משכחת לה בתוך ימי ספירתה ימי נדה שאינה רואה בהם שהיא חוזרת לפתח נדותה קודם נדות (פה) ספירתה לזבה קטנה והכי מוכח בעירובין פרק אין נערכין (מ' ה') ובנדה (נ"ז ה'). והכי הכתא דימי נדה ולידה שאינה רואה דם (פו*) עולין לספירת זיבתה דאמרינן בנדה בשלהי בא סימן (סג) אמר רב אדא בר אבהו (פז) בריה דרב יצחק ואת אמרת ימי נדה שאינה רואה בהן עולין לה לספירת זיבתה. ואמרינן התם (סג ז') תניא ראתה שנים ושלישי הפילה ואינה יודעת מה הפילה הרי זו ספק לידה ספק זיבה מביאה קרבן ונאכל (פח) וימי לידתה שאינה רואה בהן עולין לה לספירת זיבתה ומסקינן ש"מ עולין לה ש"מ. וכן ראיתי בה"ג של רב יהודאי גאון שפסק שעולין. ועוד (פח) אביי ורבא פליגי בפ' בנות כותים (נ"ז ה') אביי אמר אינה עולה ורבא אמר עולה. אביי ורבא הלכה כרבא בר מיע"ל קנ"ם והוא עד זומם ולא זאת (צ). וכך אנו נוהגין שעולין בין ימי לידה בין ימי נדה, הלכך שופעת ד' ימים או ה' די ליה ב' ימים (צא) ממ"נ אם ג' ראשונים סוף ימי זיבה נעשה זבה גדולה ואינה חוזרת לפתחה עד שתשב ו' נקיים ואם שנים ראשונים סוף ימי זיבה הרי היא זבה קטנה יום ראשון של ספירתה הם ימי נדה שאינה רואה בהם שהיא ספירת זבה קטנה אינה מעכבת פתחה כדאמרינן בנדה ובירובין ואע"פ שהם טמאים עולים לספירת ו'. פולטת ש"ו יש לרקדק (צב) ויש לרקדק אינה סותרת ואפשר הדקדוקים בקוצר בתחלת יוצא דופן (מה מ"ז ה') אמרינן בעי רב שמואל בר ביסנא מאביי, פולטת ש"ו רואה הוי או נוגעת הוי למאי נפקא מינה למתור ולטמא בכל שהוא ומסקינן רואה הוי וסותרה נראה לי (צג) כשקבלתו מן הזב קאמר דסותרה אבל כשקבלתו מן הטהור לא סותרה דהא אביי גופיה דאמר רואה הוי אמרינן (צד*) בפ' בנות כותים (נ"ז ה') אין קושי סותר

תועפות ראם

התוס' ד"ה והא כ' רבה גרים דרבא היה נקי. (עח*) דם בתולים כ"ל. (עט) כדי שלא תמעה בדם מקור. בנדפס ליתא ודברי רבינו בנפח נכונים. נפעמן דלא כמס"כ הרוקח גרים הל' נדה וז' בועל בעולת מצוה ופורש אע"פ דדם בתולים סתור אי אפשר בלא דם סמא עמו על כן בועל ופורש עכ"ל והא מהירושלמי פ"ג דנדרות סמאמו שם מ"ס אי אפשר שלא יאל דם נדה עס דם בתולים ואנן לא קי"ל הכי דאפשר דם בתולים בלא דם נדה אלא שסמאמו מדרבנן ומעטס הרא"ם כאן. (פ) זבות כ"ל. (פא*) בוצ. כ"ל. (פב) ז' אחרי מלאות ימי נדה וימי סומאמו. כן הוא בנדפס וכ"כ המעתיק. (פג) נדה. הסר בנדפס וחסר שם כל הפ' של רבינו כאן וכדברי רבינו כאן כ"כ בספר התרומה הל' נדה ס' ז"ח וז"ל התם מיירי בשומרת יום כנגד יום דכי חזיא יום עשירי ויום י"א אי פסקה יום שנים עשר טהורה אע"פ דהוא יומא ראוי לנדה דאי חזיא הויא תחלת נדה כו' עכ"ל וכ"כ התוס' נדה נ"ז ז' ד"ה מה והנ"מ פ"ז מה"ב הי"א ודלא כהרמב"ם שם. (פד*) לפתח כ"ל. (פה) נדות. ס"ס וז"ל עלות. (פו*) דם. ס"ס וז"ל בזה. (פז) אהבה גרים דרב יצחק. בנדפס ליתא אר"א בר אבהו אמר ר' יצחק וצנמרא אמר רב אדא בר יצחק. (פח) ונאכל. ז"ל ואיטו נאכל. (פח) ועוד כו' ליתא בנדפס עד יום שסוקת צו. (צ) והוא עד זומם ולא זאת. לפמש"כ התוס' נדה נ"ז א' סד"ה אביי בשם ר"ת דימי לידה שאינה רואה בהן הוא למ"ד מיע"ל קנ"ם ולא לחי העומד מחליו בפ"ק דעירובין וכ"כ בהגהות פ"ז מה"ב הי"א וז"ל ה"ל לרבינו לומר והוא לחי העומד מחליו ולא זאת והנדרה מדברי רבינו דלא ניחא לי' כלל לומר שהנ"ד רמז לימי לידה שאין זה כלל לעיקר הדין משא"כ אות העי"ן שייך ספיר לעולה או אין עולה ועוד קשה לר"ת אמאי לא מרמז לה בלות יו"ד דהיינו ימי ופך שהסמ"ג כ' בזה דלפי שבכר קדם סימן הו"ד לא אמר יע"י, יאוס, עד, ימי שחיבת יע"ל נוחה יותר להזכיר צנירסא מ"מ. לא ניחא לרבינו ד"ל דא"כ הו"ל יע"י שהיא נוחה עוד יותר להזכיר צנירסא והנ"ן רמז לנדה דמ"ס לידה מנדה וע"כ נראה לרבינו להסבירם שאינו עולה יש לומר דהיינו רמז לזה אך הוא דבר שאי אפשר דמפורש בנ"ק ע"ג א' דהיינו הוא עד זומם וז"ל והוא עד זומם ולא זאת. ושניין אר"א סי' ש"מ מג"ל סק"ו ופי' שם הפרי מגדים דכוותה הע"ס היינו עי"ן כולל כל היכא דפליגי בהו אביי ורבא עד זומם סנהדרין וגם עימור בכלל והכנס יוסע סנהדרין כ"ז א' כ"כ מהנפשים ולא ראה הפמ"ג וא"כ י"ל שם זה בא רבינו לשלול ומש"כ כולל והוא עד זומם ולא זאת ור"ל ולא זאת ג"כ. (צא) ימים נקיים ממ"נ. כ"ל. (צב) לרקדק סותרת ויש לרקדק כו' כ"ל. (צג) נראה לי כו' עיין בהסה"ל בית ו' שער חמישי של דברים האלו ע"ס ר"ת וז"ל אכל רבינו יעקב ז"ל כ' דלא נאמרו דברים אלו אלא בש"י דוב משום לחאוי ויזה שבה היא סותרת כר"ם סקלת כו' וכ"כ הרא"ם בפ"ד דנדה וז"ל ור"ת פי' דרמב"ח [שם נ"ג א'] לא מיבעיא ליה אלא באשה שא עליה זב כו'. (צד*) אמרינן

כנ

יראים

עמוד עריות

ספר

בזבה (צח*) וטעמא דדבר שאינו גורם אינו סותר הלכך ש"ז דמחור שאינו גורם י"ל שאינו סותר דש"ז דסתר פ"י רב הונא בהמפלת [נ"ז ב'] שאינה סותרת אליו (צו) משום דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה דהוי לה גורם. ואם תאמר הא אשכחן ר' אליעזר בב"ק פ"ק (צו) דאמר אי אפשר בלא צחצוחי זיבה דתניא ש"ז של זב מטמא במגע ולא במשא דברי ר' אליעזר, ר' יהושע אומר אף מטמאה במשא לפי שאי אפשר לה בלא צחצוחי זיבה מכלל דר' אליעזר סבר (צח) לה כר"א (צט) דאמר בפ' בנות כותים [נ"ז ב'] דקושי סותר אע"פ דלא קיימי לן הכי אלא כדאמר אב"י דאמר אב"י [סז] נקטינן אין קושי סותר בזיבה. וא"ת הלא רב הונא לא הוזק לתלות בצחצוחי זיבה אלא משום דקסבר נוגע הוי אבל אי רואה הוי בלא מעם צחצוחי זיבה סותר אע"פ שאינו גורם ופליג על רב הונא ואמר רואה הוי ר' מלאי (ק) ביוצא דופן [מ"ג ב'] אמר ר' מלאי משים ר' אלעזר בר שמעון שכבת (קא*) לרואה במשהו, אלמא רב הונא ור' מלאי סברי אע"פ שאינו גורם סותר, הא לא קשיא רב הונא לא קי"ל כוותיה והא דר' מלאי לא קשיא ידידי (קב) דסבריה (קג*) רואה הוי מסתר לא סתר (קד) ואב"י ורבא ורב יוסף לכולהו שמעון להו ביוצא דופן דאמרינן (קה*) פולטת רואה הוי אלמא לא בעינן גורם, וקשיא נמי דאב"י אדאב"י דאמר אין קושי סותר דגורם בעינן הא לא קשיא דכולהו מיצינן. לאוקומי כשקבלה מן הזב ומשום דאי אפשר בלא צחצוחי זיבה דבועלה ואיה (קו) סתרה מידי דהוי אבועלה אע"ג דצחצוחי זיבה דבועלה הוי לא הוי גורם לנביה (קז*) דידה, כיון דהוי גורם לנביה ידידיה גורם דהוי (קח) לפי פירוש זה אמרינן דפולטת (קט) סותרת. ורש"י זצ"ל פ"י דלא מצריכין גורם אלא למסתר ז' אבל יום אחד אע"פ שאינו גורם (קי) מידי דהוי אש"י. ולפי פירוש זה יש לומר דפולטת אפילו קבלה מן המחור סתרה יום אחד הלכך יש לחוש לדברי הגאון בסותרת ופולטת במקום ששפעה ג' ימים שיש לומר ימי בזבה קיימא (קיא) כדדחו ספק זיבות שוינהו רבנן דקיי"ל שראוי להוריע. עד שש עונות שלמות, הלכך לאחר פסיקתה יום ראשון לספירתה עדיין אינו מסריח וסותרת דשש עונות שלימות בעינן דאמר רבא ביוצא דופן [מ"א ב'] משמשת כל שלשה ימים אסורה לאכול בתרומה אי אפשר שלא תפלוט ומסתמא ג' ימים שלמים קאמר, ואע"ג דפליגי תנאי בשבת בפ' ר"ע [ס"א ב'] כרבא (קיב) קיי"ל, הלכך מנהג כשר אשה ששמשה סמוך לראייתה ושפעה ג' ימים ובסוף ג' ימים פסקה שלא תתחיל ספירת ז' נקיים ברביעי לרעיות (קיג*) תאחר עד מלאת ג' ימים ו' עונות לשמושה שיבא ש"י לידי סרחון שמא תפלוט ותסתור. ואין להביא ראיה להתיר מדאמרינן ביוצא דופן [סז] מכלל דכי אמר רבא דאולא בברעה בהדי דאולא שדתא אלמא הולכת משלכת, אלמא אין לחוש לסתירת פולטת בהלכה זו אינה ראויה (קיד*) דהא אמרינן עלה וכי תימא דלמא אשתייר אלמא היישינן לנשתייר ואין לדחות ולומר דלמא אשתייר לפי דברי רבא אמר התלמוד ט"ם לא היישינן לשויר (קטו), הלכך יפה ונעים להחמיר בספירת

תיעפות ראם

ז"ל אמר. (צח*) בזיבה כ"ל. (צו) אליו. ז"ל אלף. (צו) פ"ק. ט"ם וכ"ל פ"ב [כ"ה א'] דאמר אפשר ט' והנה התוס' נדה כ"ב א' ד"ה לפי כ' דאף ר' אליעזר דפליג אר' ואמר דלויט מטמא במשא מודה דא"ל בלא פתיכה ב' לחצוהי זיבה ואס"ה לא מטמא במשא דכיון דפתיכה ב' ש"ו וה"ל אי לאו קרא לא הוה סותר אפילו יום א' ורבינו לא ס"ל כן וחי' באופן אחר. (צח) סבר אפשר בלא לחצוהי זיבה וי"ל דר' אליעזר סבר לה כו' כ"ל והסופר דלג מן סבר הא' לסבר הב' וחסר מה שביניהם. (צט) כר' אלעזר דאמר כו' גירסת רבינו הוא ר' אלעזר ב"ר ונמש"כ התוס' נדה ל"ז א' ד"ה אב"י וכ"ה לפנינו מיר ס"ה ב' ודלא כהגרי"ם שם שהגיה דל"ז ר' אליעזר. (ק) ר' מלאי. לפנינו ר' חנינאי וסרסב"ד בפ"ה מזה"ס ה"א גרים ר' שמלאי. ודע דמש"כ רבינו דר' מלאי משום ר"א ברי"ם פליג על רב הונא הוא כפי' הא' שכתבו התוס' נדה כ"ב א' סד"ה אלף דלפי הא"צ ש"ה דנמר טעמא מקרא אף ר"א ברי"ם סבר נוגע הוי כר"ה וכדברי הרא"ם כאן כ"כ התוס' פסחים ס"ו ב' סד"ה ואיתקש. (קא*) ש"ו לרואה כו' כ"ל. (קב) דידי. ז"ל מידי. (קג*) דסבר. כ"ל. (קד) פ"י וכרבא דאמר לרמז"ח נדה ל"ג ב' לפוס חורפא ששחא עיי"ש. (קה*) דאמרי. כ"ל. (קי) ואיסי. כ"ל. (קיז*) לנבי כ"ל. (קח) דהוי. ז"ל הוי. (קט) דפולטת סותרת. ט"ם וז"ל דפולטת אינה סותרת. ועיין רוקח הל' נדה סי' ט"ח שהגיה שם פולטת זרע הורה רא"ם אשה ששמשה יום א' וראתה בו ביום ופסקה אפילו יום ג' לריכה לומר אם תפלוט זרע בלא דם יום ג' או יום ד' היא סותרת כו' ומה אנו רואין דלמעשה החמיר רבינו ולא כמש"כ כאן ללדד להקל. (קי) גורם סותר מידי כו' כ"ל ופרס"י הוא ב"ד ל"ז א'. (קיא) הלשון מגומגם וכ"ל ש"ל צימי זיבה קיימא דכולהו כו' ועיין נדה ל"ג א' תוד"ה רואה. אי נמי כו' ודלא כמש"כ רבינו בסמוך. (קיב) כרבא קיי"ל. העיקר חסר כאן דעדין אנו צריכין לידע טעמא דרבא ועיין בספר התרומה ה' נדה סי' ז"ד בצורך בשם רבינו יצחק ב"ר שמואל רבי דרבא ס"ל כחכמים שאמר ר' יוחנן שבת פ"ו ב' שש עונות שלימות בעינן. (קיג*) לראיה. כ"ל. (קיד*) ראיה. כ"ל. (קטו) הנה הרא"ם כאן לא כ' טעם לדבריו שאמר ואין לדחות ולומר כו' והסב"א בתה"א בית ז' סוף שער ה' כ' באמת לפסד דהדר ואמר וכו' דילמא אשתייר מיניה לאו למימרא דלאן כיחוס להכי דלדבדב כיון דאמרינן להדיא בברי' דלואל שדיחיה אלמא הכין הוא קושטא דמילתא והא' וכו' דקאמר בדרך דחיה קאמר כו' אולם הסב"א לא היה גורם בגמרא דילמא בחדא לחולא

פולטת, ובשופעת אחד או ב' ימים נראה שאין לחוש דהא זבה (קמז*) היא ודי לה בספירת יום אחד ואע"פ דאמר ר' יורא בנות ישראל הן החמירו על עצמן שאפילו רואות טיפת דם כהרדל וישובות עליו ז' נקיים דספק זיבות גדולות שוויהו, התם היינו מעמא דגורין רואה יום אחד אמו רואה ג' ימים או ד' או ה' ימים אבל בסתירת פולטת דליכא למיחש ולמיגור אלא אמו רואה ג' ימים, אבל בד' או בה' ליכא למיגור שהרי כבר בא לידי סרחון י"ל שלא החמיר ולא גזר ר' יורא על זאת; פרשתי צדי היתר ואיסור והמחמיר בכלל ינוחו ברכות על ראשו ויארץ ימים ושנים. ויום שפוסקת בו אינה סופרתו למנין ז', דתנן [מש"ל נ' בנות כותיים נדות מעריסותן והכותיים משמאין משכב תחתון כעליון מפני שהן בועלי נדות. ותניא [ש"ל נ' ג] מאי מעמא שיום שפוסקת סופרתו למנין ז'. ואע"ג דאקשינן (קיו*) רמי בר חמא עלה ואנן נמי נספריה דקיימא לן מקצת היום ככולו ולא ידעי לתרוצי פרבא אברייתא סמכינן כי הברייתא לא נתבטלה מכח הפרבא דהא חיינן דמקשינן מינה לרב בפ' תנוקת [ס"ט ב'] דאמר רבא (קיה*) זבה שהפרישה במהרה בשלישי שלה סופרתו למנין ז'. ואקשיה ורב כבנותא אמרה לשמעתיא דאמר (קיו*) יום שפוסקת בו סופרתו ומתריציה כי קאמר רב לבר משלישי. ואע"ג דספק זבות שוויהו אינה מובלת אלא למוציא שביעית ערב ח' כדאמרינן בתינוקת [ס"ז ב'] א"ל רב פפא לרבא מכדי ספק זבות שוויהו ליטבלינהו (קב) א"ל משום דר' שמעון דתניא ר"ש אומר ואחר תטהר אחר מעשה תטהר פי' (קבא) אחר טבילה אבל אמרו חכמים אסור לעשות כן פי' לטבול, שמא תבא לידי ספק, שמא תבעל לאחר טבילתה ואחר תראה בו ביום וסתרה ספירתה ונמצא בועל זבה למפרע. ואין לפרש אסור לבעול אבל בטבילה מותרת שהרי שאל ליטבלינהו ולא שאל לישתרו

תועפות ראם

דלולא שדיחא אלף כהנא דלולא כו' ומש"כ כ"כ אצל הרא"ש י"ל דגרים חביה דילמא ומש"כ כ' ואין לדמות ולומר כו' ועיין צ"ח י"ד סי' קנ"ו אצל לפי מה שהעתיק רבינו דברי הגמרא ליתא חביה דילמא. ורלוהי להעיר בד' המע"ט להרא"ש פ"ד דגדה סי' א' עמ"כ הרא"ש ב"ס הראב"ד שה"ר מנחם רש"י ואחר תסבר אחר מעשה תסבר אצל א"ח אסור לעשות כן כו' אלמא אי לא חששא דשמא תראה דם כו' משמעת והולכת ואינה חוששת שמא חפלוט ש"י ולא מסתבר שלא התירה תורה אלא ע"מ שלא תהספק ולא תלך כלל אחר תשמיש כל היום וכ' שם המע"ט ואיניא לי ובי לא מסתבר לומר כן והרי רבא מוקי לקרא הכי בפ' יולא דופן דמ"ב א' כו' ובמחל'ת אשתמיסיה ד' הרשב"א בזה"ל שם שתי' קשיא זו וז' ואט"ג דרבא נמי דחיק ומוקי קרא דורחא ביום בשאינה מתהפכת והטבילה במטה לא דמיא להא דהתם לא מישרא טרא לכו רחמנא אלא דלאתרמי ולא נתהפכה אצל כהן שהתירה לכתחילה לשמש אחר מעשה לא משמע דלא התירה אלא בתנאי שלא תהספק דקרא סתמא קאמר עכ"ל. (קמז*) זבה קטנה היא. כ"ל. (קיו*) דאקשי. כ"ל. (קיה*) רב כ"ל. (קיו*) דאמר. כ"ל. בגמרא דלמרי יום שפוסקת בו סופרתו למנין ז' ועיין תוס' לד' נ"ד א' ד"ה ואיכו דכדרי רבינו. (קב) ליטבלינהו צימחא דשבעה. כ"ל. המעתיק. (קבא) פי' כו'. בזוי העמודים צריש הסיומן עמ"כ שם הרא"ש טבילה לזבה מנלן כו' שהביא שם הך דתניא ואחר תסבר אחר מעשה תסבר פי' אחר טבילה כו' כתב וז"ל אצל רבינו פירש אחר מעשה אחר טבילה תסבר לתשמיש אצל אמרו חכמים אסור לעשות כן לשמש כו' עכ"ל ובמחל'ת איש כן ולא ראה דברי רבינו כהן וכ"ה דגדלם שפי' אחר מעשה אחר טבילה ואסור לעשות כן פי' לטבול. אלא שזו פירש רבינו דלא כפרש"י דרש"י פי' בד' ס"ז ב' אחר מעשה כיון שספירה מקצת היום של שביעי תסבר פי' טבילה ומתרא"ש צביאוריו לסמ"ג וכן מהרש"ל שם כתבו דאם נפרש אסור לעשות כן לטבול פי' אחר מעשה תסבר כיון שספירה מקצת היום של שביעי תסבר ע"י טבילה ואחר מעשה היינו מעשה הספירה כפרש"י וז"ל הסמ"ג ב"ס סי' שפי' אסור לעשות כן היינו לטבול ולהך דמפרשי אסור לעשות כן לשמש ה"פ אחר מעשה תסבר כלומר אחר הטבילה תסבר לטבול ואחר לשמש אצל א"ח שאסור לשמש אצל דעת רבינו הרא"ש כהן דלא כפרש"י שהרי מפרש אחר מעשה אחר טבילה ואפ"ה מפרש אסור לעשות כן היינו לטבול וכפי' רבינו אחר מעשה אחר טבילה כן מבואר בת"כ וז"ל רש"י אחר תסבר אחר המעשה תסבר כיון שטבילה טהורה להסתפק בטהרות [וה"ה לבעלה] והר"ן פ"ב דשבויות הוכיח מהת"כ שאסור לעשות כן אסירות ואצטילה קאי ולא אטבילה וכ"כ הרא"ה בהשגותיו לבעה"ז ולא ידעתי מאין הרגלים לפרש כן הלא ר"ש קרי להדיא לטבילה מעשה כמ"ס אחר המעשה תסבר כיון שטבילה כו' וא"כ גם מה שאמר אסור לעשות כן יס לומר כפירוש רבינו דהיינו מעשה הטבילה. הנה לפי רבינו נמצא דמלדורייחא מותרת לשמש מדמפי' אחר מעשה תסבר פי' אחר טבילה א"כ אין לך לפרש תסבר אלא על התשמיש שמן התורה מותרת לשמש וכדכתב הגו"ב מ"ת ח"ד סי' קכ"ו דעת הראב"ד משא"כ לפרש"י ותוס' בד' ס"ז ב' שפי' אחר תסבר היינו הטבילה שמתרת לטבול ביום ז' אצל א"ח אסור לעשות כן היינו שאסור הטבילה א"כ איכא למימר שצאמת התשמיש אסור מן התורה משום פולטת ש"י כ"כ הגו"ב שם סי' קכ"ה. ומש"כ הגו"ב שם סי' קכ"ו שברש"א דקרא ליכא פלוגתא בין רבנן לר' שמעון ומר אמר חדא ומר חדא ולא פלוגי תרוייהו דרשות שמעין מהך קרא אצל הך סיוס דברי ר"ש אצל ח"א אסור לעשות כן שמא תבוא לידי ספק זה לא מניח לחכמים שסברו שאסור חכמים וגזרו לאסור מפי מנהא שאסרה תורה וזוה אינוי לרין לדחוקי נס צריש סוגיא דטועה גדה כ"ס ב' דאמר ר' שמעון היא דהוכרח לומר ר"ש דלרבנן נשאר קשה כמ"ס תשמיש דלדידהו לא מניח שס"ל שאסור לעשות כן וממילא ספיר אמר שם בסוף הסוגיא ש"מ ר"ש היא עכ"ל תמיהני דכבר כ' מהרש"ל בזה"ל ד' ס"ז ב' דה"ה אצל דקושיית התוס' דד' כ"ט ב' ד"ה ר"ש סמכו עמלם אמה שהוכיחו כהן דליכא למימר דרבנן שרו לשמש כו' ואין כ' הגו"ב לפרש כן ולא חש להוכחת התוס' אס לא דימא כתיבון התוס' בד' ס"ז דיתחא נס קושייתם דהתם וכמ"ס מהרש"ל שם וא"כ מאי חו"ש הגו"ב. ומדברי רבינו למעלה יס ללמוד דמ"ל דרבנן ור"ש פלוגי בדרשא דקרא דר' שם רבינו דלרבנן דפלוגי עליה דר"ש לא למדנו טבילה לזבה דדרשי ואחר תסבר אחר א' לכולם ואם איתא כמ"ס מהרש"ל לפרש"י ותוס' דד'

ספר עמוד עריות ראים כד

ועל כן (קכב*) השיב שאסור. ואין (קכג) להביא ראיה שהתיר ר"ש למכור דאמרינן בהמפלת [כ"ט ז'] האשה שיצאה מלאה וחזרה רקנית והביאה וכו' ומוקמינן לההיא כר' שמעון ואמרינן שבוע שלישי מטבילין (קכד*) אומ' ויולדת נקבה בזוב היא, אינה ראויה דהתם כיון דלא משתריא בליל ח' לא אסרינן מטבילתה ביום ו' (קכה) אבל במקום דמשתריא בליל ח' כיון שהיא מצפה לתשמיש בליל ח' גזר ר' שמעון על מטבילתה ביום ו' שמה תקדים לשמש. אי נמי (קכו) למימר דא"ג דלא אסר ר' שמעון אלא תשמיש אבל מטבילה שרי, רבא אמר אפילו מטבילה אסר והכי קאמר ולא מטבילין דלא ביממא דשבועה משום דר' שמעון, פ' כי היכי דגזר ר' שמעון בתשמיש גזרינן אנן במטבילה. ואמר רבא [מ"ה ס"ו ח'] תבעוה לינשא ונתפייסה צריכה שתשב ו' נקיים וטעמא כיון דמחמא יש לחוש שמה ראתה ולא אדעתיה (קכז). והנהגה יען שהיא רגילה עם בעלה החמירו בה יותר משאר עריות כדתנן בשבת פ"א [י"ה ח'] לא יאכל הזב עם הזבה מפני רגלה עבירה, וה"ה שלא ישתה, שהרי שנינו שם [י"ג ז'] שעגשו התלמוד (קכח) על מה ששותה עם אשתו גדה כדתניא התם בימי ליבוניך מהו אצלך אמרה אכל עמי שתה עמי והשיב אליהו ברוך המקום שזהרו ועל כל מה שאמרה הענישו שאם לא כן למה הוזכר בברייתא שותה (קכט) ואם הבעל שותה תחילה מותרת אשתו לשותות אחריו דלא יאכל תנן וה"ה לא ישתה תנן, לא תאכל ולא תשתה לא תנן, וטעמא שיצרו של איש גזול יותר מהרהר (קל) אחר שתייה, ואם מריקים כוס ששתה בו לכוס אחר והזורים ומריקים לכוס

תועפות ראם

דד' ס"ז ז' א"ס גס לרבן כמו לר"ס דגס רבן דרשי ואחר תספר אחר מעשה תספר והיינו מעשה הטבילה ותרזייהו לדרשות שמעין מהך קרא ורבינו חז"ל לשיטתו ספ' זר"ס ואחר תספר אחר מעשה תספר דהיינו מעשה הטבילה תספר לנדרות ולנעלה וא"כ לרבן דבעו תיבת ואחר שיהיה הספירה רפואה כאלו היה דבר אחד לא מחולקת א"כ לא דרשי תיבת ואחר למעשה הטבילה. אבל לפרש"י שפ' ואחר מעשה שאמר ר"ס דהיינו אחר ספירה מקאת יום ה' תספר ע"י טבילה א"כ ה"ה לרבן שפיר מנ"י ס"ל תספר ע"י טבילה כמו לר"ס ועיין מש"כ לעיל בביאורי אות כ"ז ודו"ק. ובביאור דברי ר"ס דאמר ואחר תספר קאי אפי' ביום ה' כנעמו נ"ל דהיינו כר"ס בנ"ד פ' מ"ד והובא בתוס' גימין ס' א' ד"ה ופרשת דכ"מ שנאמר אחר סמוך אחר מופלג וכיון דכתיב ואחר ולא ואחרי כן ש"מ דסמוך קאמר וע"כ בסמוך לספירת מקאת טבעה דאי סמוך לסוף ספירה ז' פשיטא דהא יותר משבעה נ"ל כדכתיב ז' ימים. ומה שהקשו התוס' בגימין שם מאחרי מות דבו ביום היה ואין אמר ר"ה אחרי מופלג לפמ"כ בפענח ר"ס ס"פ וירא דהא דק"ל אחר סמוך אחרי מופלג ה"ק בכ"מ הוי אחר סמוך אבל אחרי יכול להיות מופלג או סמוך א"ס דלוק"מ וזאת מושג נ"כ קשיית הפר"ד לר"ס ה' לר"ה דאחרי מופלג איך יתכן לומר דכתיב מלרים נתקיים ואחרי כן ילאו ברכוש גדול שרי אין לך סמוך גדול מזה עיי"ש. ועיין ברכות ס"א א' אר"י מנחם ע"ה היה דכתיב ויגן מנחם אחרי אשתו והנה לפמ"כ המעי"ס בפ' אין עומדין סי' ח' לדעת התוס' דולא אחרי אשה היינו בסמוך לה בתוך ד"ה וא"כ י"ל דאחרי מופלג והיה מנחם רחוק מאשתו ד"ה ומגן דע"ה היה ור"הי בשו"ת הרדב"ח ח"ב סי' תש"ע ש"ל שם דמותר לקרב אלל אשה אחרת לבד וזה בתוך ד"ה דרך אקראי אבל ללכת אחרים אפי' חוץ לד"ה אסור לפי שהדבר ברור שיצא לידו הרהור עיי"ש והוא דלא כמ"כ המעי"ס ואפשר דר"ס ס"ל כר' יודן במדרש שם דאחרי סמוך ואחר מופלג וא"ס דר"ג ה' תלמיד שמואל ושמואל ס"ל גם כן דאחר מופלג כמ"כ בערכין כ"ד ז' מאי אחר היובל אחר אחר עיי"ש בהגה"ש. (קכב*) כן. ס"ס וז"ל זה. ודעת הר"ה דליטעלן דאמר ר"פ הוא לזון נקיה כלומר ליטעלן ולשמעון ובההוא דאמרינן ברכות כ"ד א' הוא יומא יום טבילה הוא ואין כן דעת רבינו אלל כרבינו יעקב ז"ל. (קכג) ואין לה"ד סי' עד וא"ר תבעוה לינשא חסר בנדפס. (קכד*) מטבילין ביממא אימר יולדת ה' אינה ראויה דהתם כיו' כ"ל. (קכה) א"כ מנינו למימר כו' כ"ל ועיין גדה כ"ס ז' תוס' סד"ה ר"ס וז"ל ס"ז ז' ד"ה אבל ומיחו זה יס' לדחות כו' והיינו כמ"כ הרא"ס כן ונראה שכן הוא דעת הראב"ד בבע"ה וז"ס וס"כ כיון דמשויין לה כופה וסתרה ואסורה לשמש כולי יומי דתמניא שוויה לההיא יומא כיוס ז' לגדה דהא גדה היה ומש"ה לא טבילה בשבועי עכ"ל ועיין נו"ב מ"ח ח"ד סי' קכ"ו מש"כ שם לפרש דברי הראב"ד. (קכו) אדעתיה. ז"ל אדעתיה. (קכז) התלמוד כ"ל וסנה מש"כ כאן על מה ששותה עם אשתו גדה עיין בנדפס ש"ל שם על ששכב עם אשתו גדה ויש לפרש עפ"י מש"כ בס' הישר לר"ת בשאלת הר"ר אליעזר דע"ה וז"ל כ"ס דקפיד אאכל ושתה דחמירא אכילה ושתיה על שלחן אחד משינה בסיר כדמוכח כולה שמעתא דהתם איכא דעות ואיכא סימי והכא דעות איכא סימי ליכא וא"כ רבינו מנחם כ"ס אומר דה"ה טלף שמה מ"מ אין סגנון הלשון מורה קן וגירסא דכאן עיקר. (קכט) שאל"כ למה החסר בצרייתא שותה. מיהו התוס' בשבת י"ג ז' ב' סד"ה בימי כ' ומהכא דקאמר אבל עמי ושתה עמי יכול להיות טלף הקפיד אלל על הסיכנה וז"ל לדעת התוס' שצרייתא הוזכר כל זה לרבותא לרוב דקדשו שאל"פ שאלל ושתה עמה וישן ג"כ בקירוב בשר מ"מ לא עלהה לבד ודעתו לר"ה. (קל) מההרר. ז"ל ומההרר וכו' בנדפס. ובהגמ"י פ"א מהל' א"ב אות ל' הביא עוד ראיה לסברה הרא"ס שאם הבעל שותה תחלה מותרת האשה לשתות אחריו מדקאמרינן גבי עובדא אבל ושתה עמי ולא אמרה אכלתי ושתיתי עמו או אכלנו ושתיתי יחד והכ"ס סי' ק"ה סק"א כ' מהתם ליכא להוכיח שהסיבה כפי מה ששאל אליה מה הוא אלא ע"י וז"ל הסיבה אכל עמי וכו' ובאמת בחדר"ל רפ"ב איחא אמרה לו רבי אכלתי עמו ושתיתי עמו כו'. ור"הי בצנין יסודע שם עומ"כ שם וישנתי עמו בצנדי על המטה ש"ל ח"ל בצנדי ל"ג הכא וכן ליחא בשבת כי הלא אמרה ובשרו נגע בצנדי עכ"ל אולם הראב"ד בבע"ה ר"ס שער הפרשה העתיק לשון האדר"ל ובשרו לא נגע בצנדי וכו' כהרשב"א בזה"ל בלשון האדר"ל וא"ש וכן מובא בתד"א פס"י וישנתי אני עמו במטה אחת אני בצנדי והוא בצנדי אבל לא הסיח דעתו לד"ה ע"כ ופליג אהלמורא דידן דקתני וישן עמי בקירוב בשר עיי"ש בחדר"ל שאמרו ה"ה ואל אשה בנדת ממנחה לא תקרב [לגלג ערוה] יכול ס' יסן עמה בצנדיה על המטה ח"ל לא תקרב וכו' בתד"א שם והיינו לפמ"כ בעובדא דתלמוד, אהך שישן עמה בצנדי ע"ה

ראשון מותר מאחר שיש שינוי בהרקה כוסות אין זה עמה (קלא). ובכתובות פ' אע"פ [ס"ז] אמרינן כל מלאכה שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ ממוינת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו ודיו ורגליו. פ' מויתת הכוס ומושמת לו אבל מויתת בלא הושמה שרייא, דהא שרינן התם כדאמרינן [סז] מחלפא ליה בשמלא, ומנחא ליה אשרשיפא, ואחרי שאין איסור אלא בהושמה והזכירו מויתת הכוס למדנו שאין איסור אלא כששניהם יחד מויתת והושמת כוס מויתתה בלא שינוי, אבל בהושמת שאר דברים שלא ככוס מויתת מותרת (קלב) אך שלא יגע בכשרה. והצעת המטה אמרינן התם בפניו איסורא שלא בפניו שריא. ואע"פ שהחמירו בנדה יותר משאר עריות לענין אכילה ושתיה, לענין יחוד הקלו בה שאסור משאר (קלג) עריות מותר בנדה כדאמרינן בסנהדרין [נ"ג] ב' א"ל הווא מינא ל' אבהו (קלד) אמרינן שרי להתייחד עם הנדה וכו' ומעמא (קלה) שאי אפשר לו שלא להתייחד עם אשתו נדה ואין גוזרין גזירה על הצבור אלא א"כ רוב הצבור יכולין לעמוד בה. ואע"ג דיחוד אסור מדאורייתא בשאר עריות, כדאמרינן בע"ז ב' שני [נ"ז] ובסנהדרין [נ"ז] ובקדושין [פ' ז'] כי מיתך אחיך בן אמך בן מתייחד עם אמו ואין מתייחד עם כל עריות שאין להם היתר דומיא דאמו אבל נדה יש לה היתר (קלו) וכמה מצינן אין ללמוד דאינו דומה מי

תועפות ראם

עז"א אליהו ברוך המקום שהרבו בו' שכן כתוב בתורה ואל אשה נבדת שמאחיה לא תתקרב הרי מבואר דמל' לא תתקרב האמור בתורה נבדה גופים יליפין דהוא בנגדו והיא בנגדה אסור אבל התלמוד שלנו בשבת שם ס"ב באותה מעשה שיטן עמה בקירוב בשר וא"כ ממה שאמר אליהו שהרי א"ת בו' לא תתקרב אין ראייה להוא בנגדו והיא בנגדה עד דילפי שם י"ג ח' ממ"ט ביחזקאל דמקום אשה נדה לאשת רעו ומל זה מבואר דעיקר הגירסא באלד"ר וישגתי עמו בנגדי על המטה ובשרו לא נגע ביבשרי כהרש"ל והרשב"א דלא כהבנין ידועה. ועיין הגמ"י ריש פכ"א מהל' א"כ שהעתיק שם האדר"י וכול יטן עמה בנגדה על המטה ת"ל והדוד נבדתה בו' והוא ס"ס שדילגו מן הת"ל הראשון להל' השני עיין אלד"ר שם. ורמזיהו האלפ"ת ביו"ד ס' כ"ה סק"י שגמתיך אי מותר לנשמו קול זמר ולא אשתו נדה עיין בדבריו שם ואלי הייתי אומר שמוחר לפתח"כ הרמ"ם שם ס' דמותר להסביל בנשואו נדה במקומות הנכלים א"פ שבהם בראייתה והא דרש"י דבאשת רעו כה"ג אסור במבואר בברכות כ"ד ח' ובע"ז ד"כ אפי' פנייה וממקום שהביאו בברכות קול באשה ערוה מבואר שם דה"ם מראה באשה ערוה כדכתיב קולך ערב ומראיך נאווה ושניהם שקולים הרי להדיא דלא איתקף נדה לאשת רעו להק' דברים דשה"ס ולדעתי הוא ראייה שאין עליה תשובה. ודברי הרא"ם הובאו ברקת ס' שו"א ובפסקי הירושלמי ס' י' תקפ"ב וראיתי ברא"ה הל' נדה ס' ש"ס שכל' ומורי אבי העזרי אחר לי שראה את רבינו אליעזר ממין שהיה שותה מבוס שהיתה שותה אשתו נדה אך לא היה מקבלו מידה ע"ל ולחלוקה הוא מעשה לסתור פסק הרא"ם שכתב כן ואין לומר דלמא בפניה הוי מדלמאר אך לא היה מקבלו מידה ש"מ דבפניה הוי. ואין לומר דמייירי כשהאשה שותה על הטס ואל"כ חזרו ומלאו אותו ושתה שם א"פ ש' שמכוס אחד שותים היתר הרא"ם דלא"כ למא לא היה הרא"ם מקבלו מידה והלא דעת הרא"ם כן בשמור בנפשו ש"ד שלא בכוס מוינה מותרת. וי"א דלרא"ם היה איה שותה מבוס שהיתה שותה אשתו נדה אחר הרקע שהריקו כוס ששתה בכוס אחר ואח"כ הריקו בכוס ראשון וכמש"כ רבינו כהן ולאפוקי אתה ממשכ"ל האו"י שם מפסקי דהו אמו מחמירין על עצמנו ואין אנו אוכלים לא בקערה שלה ולא משיוירי מאכלה לזה כ' האו"י ע"ש אבי העזרי שראה להרא"ם שהיה שותה מבוס שהיתה שותה אשתו נדה ולאחר הרקע דוקא. ועיין במדרכי פ"ק דשבת משכ"כ בשם רבינו שמואל מנבזורבן וחיזוק שלא הביא דברי הרא"ם דאפי' כשחורים ומריקו לכוס ראשון מותר. (קלא) עמה. ובגדפס הגירסא אין זה איסור והיא היא. ומשכ"כ כהן ובכתובות בו' עד שלא בפניו שריא חסר בגדפס אולם הרשב"א בחי' לכתובות שם הביא דברי היראים הכתוב כהן. (קלב) דלא כרש"י. עיין תוס' כתובות שם ד"ה מתפלג. ולפון הסמ"ג הוץ ממנינת הכוס שהכוס ביזו וא"כ ליתא למא שדקדק רבינו ואחרי שאין איסור אלא בשותפה והאיכור מוינה הכוס נלמדו בו' והרשב"א בחי' לכתובות שם כ"ה לרדרי רבינו וי"א ובמש' ברכות ירושלמי לפון שאלו כלה לביאה אסורה כל' ו' ואסור לישול ממנה כוס עכ"ל ובכ' הריטב"א שם וי"א ש' במ"ם כלה בלא בירכה בו' ואסור לישול מידה כוס אלאמה כוס דוקא עכ"ל והאו"י ס' ש"ס כ' והא דלמור פ"ב דברכות ירושלמי כלה אסורה לביאה בו' התם מייירי באדם אחר ולא בצעלה בו' וי"א בכוונת דבריו אם כוונתו לדייק כהרשב"א והריטב"א א"כ דחי דאדם אחר קול מצעלה וכמו שכל' רבינו והגדה יען שהיה רגילה עם צעלה החמירו בה יותר משאר עריות לענין אכילה ושתיה ופאשר דר"ל להיק'. (קלג) משאר. י"ב בשאר וב"ה בגדפס. (קלד) לר' אבהו. בגדפס לרבא. ולפניו בגמרא לרב כהנא. (קלה) ועמאל בו' בקיבור הל' נדה להרא"ם בסופו כ' שם אלא שהדבר קשה לומר מיוחד אשתו נדה ומאלו רמז מן המקרא ליתר ייחוד נדה בו' והיינו ממש כדברי רבינו ומיושב בזה תמיהת התוס' שבת י"ג ח' א' סד"ה מה וכבר העיר בזה הק"צ שם. (קלו) אך לא יתור אסוריה ספירת זו' וטבילה לר' גרפס. עיין תוס' באוה' ז' ח' ד"ה נדה וי"א לומר כ' וכדברי הרא"ם כהן אלא שרבינו הוסיף לומר ובמה מצינו [כ"ז] אין ללמוד בו' דהנה הגרש"ם בסופו שם הקשה על התוס' מדוע לא כתבו דלמני דהא שבת בו' עליה וכדליתא בכתובות ד"ד וכמו שכל' התוס' בעצמם בסה"ע ואשתמיסתייה משכ"ב הגרעק"א בנשוא' ס"ס קמ"ה וי"א שם מה דקאפו התוס' דמ"ס נדה מעריות היינו אף בדבדה ג"כ בלא צעל אותה אסור ביחוד מ"מ הא בעריות גם בצעל אותה כנון שגירס לאשתו ובשעת לאחר דאסור הראשון להתייחד עמה כיון שהיא ח"א או שכל על הפנייה ושעת לאחר ובדומה שהיא עתה ערוה עליו דאסור ליתד אף דכבר בא עליה עכ"ל אלא שהקשה שם בתשובה על תירוק התוס' דנימא נמי דומיא דבן לאמו דלא צעל אותה דהא מעולם אסורה לו אבל בצעל כמו גזויה ה"ל תשחרי ומכ"ל דבאין היתר לאיסורו אף בצעל אסור נימא דלמני דבן לאמו דלא צעל הוא דאסור אבל בצעל מותר והייתו כ"ע אך במה דבוסק רבינו הרא"ם כהן ובמה מצינו אין ללמוד מותרות תמיהת הגרעק"א דספיר י"א ללמוד במה מצינו דאף שצעל אסור כמו לא בצעל דכבר שאין היתר לאיסורו אבל נבדה אין ללמוד במה מצינו דליתו דומיה מ"מ י"א פת בצעל לאשין לו ואף דית' סביר' ג"כ לומר דבלא

ספר עמוד עריות יראים כה

שיש לו פת בסלו לשאין לו. ועוד יש תולדה אחרת והיא מדאורייתא, ויען (קלז) שאין חייבין עליה תולדה (קלח) הראייתה תולדה. דתניא בשבועות פ' ידיעות הטומאה [י"א ז'] ובגדה פ' האשה [ס"ג ז'] והזהרתם (קלט) את בני ישראל מטומאתם אמר ר' יאשיה [מכאן] אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן סמוך לווסתן וכמה אמר רבא עונה. פי' אותה עונה שהיא רגילה לראות (קמ) מט"ו למ"ז ביום אסורה כל יום ט"ו ואם בלילה אסורה ליל ט"ו והעונה הוא או יום או לילה. ואם אינה רגילה לראות בתחילת העונה (קמא) לעולם אינה אסורה אלא אותה העונה וזה הדין באשה שווסתה ימים (קמב) אבל באשה שווסתה לסמנים אחרים ולא לימים כדתנן [שס ס"ז ה'] ואלו הן ווסתות מפהקת ומעמשת חוששת כפי (קמג) כריסה בשפולי מעיה כמו צמרמרת אוסרין (קמד) וכל כיוצא בה וכל שתקבענה ג' פעמים הרי זה ווסת. הלכתא (קמה) מי שווסתה בסמני גופה ולא לימים או באכלה שום וראתה (קמו) אכלה פלפלין וראתה מותרת עד שזינעו אותם הסמנים, ובספירתה ז' נקיים צריכה שתבדוק עצמה בכל יום. ואם לא בדקה אלא יום ראשון ויום ז' בדיעבד טהורה דקיי"ל כר"א דתנן בפרק תינוקת [נדס ס"ח ז'] הוב והזבה שבדקו עצמן ביום הראשון וביום השביעי ומצאו טהור ושאר הימים לא בדקו ר"א אומר הרי אלו בחזקת טהרה, ר' יהושע אומר אין להם אלא יום ראשון ויום ז' בלבד, ר' עקיבא אומר אין להם אלא יום שביעי בלבד, ואנן כר' אליעזר קיי"ל דרב ס"ל כר"א דאמרינן בגמרא התם [ס"ט ה'] אמר רב נדה (קמו) שהפרישה בטהרה לבד משלישי שלה סופרת למנין שבעה ואמרינן פשיטא ל"צ דלא בדקה עד יום שביעי ואשמעינן דר"א סבר סופו אעפ"י שאין תחילתו. מיהו (קמח) בסופן אעפ"י שאין תחלתם לית הלכתא כוותיה דרב דהא ר' חנינא פליג עליה דרב ופי' דר' אליעזר תחלתו וסופו בעי. וראיה עוד דהלכה כר"א בגדה פ"א [י' ז'] אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"א (קמט) בארבע, חדא הא, ואידך דתנן הוב והזבה שבדקו עצמן ביום הראשון (קנ) וביום השבעה טהורה וכו' ר' אליעזר אומר אין להם אלא ראשון ויום ז'. ועוד ראיה דאין הלכה כר' יהושע ור"ע דרבנן פליגי עליהו דתנן [שס ס"ח ה'] והכמים אומרים אפילו שנים

תועפות ראם

דכלא בעל יצרו חוקפו יותר מאס בעל מ"מ אין הסברות שוות זה לזה ודוק. ויש כאן דילוג איזה חובות וכל"ל ואין מתייחד עם כל עריות שבתורה לא אסרו אלא עריות שאין בו וכו"ה גנדפס. (קלז) ויען כו' עד דתניא חסר גנדפס. (קלח) תולדה. ז"ל כחולדה. והנה רש"י פי' בהוריות ח' ז' פרום מן הגדה כלומר בסמוך לווסתה כו' אולם דעת הרא"ם כאן דלא כפרס"י ומש"ה כ' שאין חייבין עליה כמו שאר דרבנן וכבר כ' התו"ס הוריות שם דרש"י לא דק בזה עיי"ש ומש"כ שם בתוס' ח"ו וזירושלמי הוצא בתוס' איתא בזהדיא איזה היא מ"ע שגדה אמר ר' אבין והורחם את בני ישראל מלמד כו' סמוך לווסתן עכ"ל ואמרין ממשך בהעמק שאלה שאלתה פ"ע אות ד' שכל שם על פס"י והכי איתא בירושלמי שם ובמכ"ל א"י כן בדירושלמי שם אין כתוב סמוך לווסתן והפ"י בירושלמי כמש"כ בגמל פ"מ שם והורחם את בני' ממומחם בשעת שהם בטומאתם כגון שנטמאת עתה כו' וכ"כ בס' בזה"ס ויקרא י"ח י"ט ע"ד הירושלמי ח"ו וז"ל דס"ל להירושלמי דהורחם קאי אהיה משמע עם הטוהרה וז"ל נטמאתי ופירש מיד דחייב כו'. ודעת רבינו הוא כהר"ם בזה ביה ז' שער ז' בזה הדין. דעיין לעיל אות ס"ה בביאורי דווסתות דרבנן לדעת רבינו הרא"ם ועכ"ל הפרישה סמוך לווסת הוא מדאורייתא ועיין טו"ז מ"ק ח"ד סי' ז"ה ובה"ש שם פסר הדברים בטוב טעם. (קלט) והורחם. כז"ל. (קמ) לראות. שאם רגילה לראות מט"ו כו' כז"ל והסופר דלג מלראות הא' להב'. (קמא) הלשון מנומס ח"ו הגדפס ואין חילוק בין רגילה לראות תחילת העונה או סוף העונה לעולם אינה אסורה כי אם אותה העונה עכ"ל והוא הנכון ועיין בזה"ל הג"ל מחלוקת הרשב"א והרא"ם בשיעור העונה ודעת רבינו כהרשב"א. (קמב) ימים. כ' המעתיק לימים. (קמג) בפי כז"ל. (קמד) אוסרין. ז"ל אוחזין אותה. (קמה) הלכך כז"ל. (קמו) המרדכי רפ"ז דשנזנות העתיק לשון היראים או בזכילות שום אכלה פלפלין וראתה. ועיין בב"י יו"ד סי' קפ"ט סד"ה גרסינן בגמרא שכ' דמשמע מדברי המרדכי שהם מפרשים דהא דאמרינן נדה ס"ג ז' לאחויי אכלה שום וראתה ואכלה בללים וראתה כו' רבותא קמ"ל דכשראיתא שלם פעמים ע"י ג' אכילות אלו אט"פ שהם דברים חלוקים הוקבע הוסת ושעמא משום דמ"מ הוחזקו זו לראות ע"י אכילת דברים חמים והוצא בהגהת טו"ע שם סכ"ג והנר"א בביאוריו שם סק"ג כ' דבמרדכי משמע להפך ולענ"ד הדין עם הב"י לפי גירסת הב"י במרדכי וכן הוא לפנינו שכ' המרדכי בשם ס"י או בזכילות שום אכלה פלפלין וראתה דמשמע דאכלה פלפלין הוא פי' אכילת שום שמקודש ואע"ג דשום ופלפלין ב' דברים הם אלא ע"כ דכל אכילת דברים חמים כחדא חשיב להו דמ"מ הוחזקו זו לראות ע"י אכילת דברים חמים. אכל הנר"א שם העתיק ל' המרדכי או בזכילות שום או אכלה פלפלין וכן הוא לשון היראים הגדפס או אכלה שומים וראתה או פלפלין ע"כ שפיר כ' הנר"א מש"כ ולשון הכתי' שלפנינו מורה כלשון הגדפס אף ליתא חיבת או קודם אכלה פלפלין. (קמו) נדה. ז"ל וזה. כמסקנת הגמרא. (קמח) מיהו כו' חסר גנדפס עד ועוד ראה. ועיין סמ"ג שכ' דהואיל ולא נתברר הלכה כדברי מי ראו להחמיר כדברי ר' חנינא והוא כדברי רבינו והא"ו ה' נדה סימן שמי"א פסק כרב וכ"ד הרבה מן הראשונים ובס' התרומה ה' נדה סי' פ"ח האריך בזה. (קמט) בס' ראשית צבורים להנאול ר"ב ז"ל נד' ז"ל א' נסאפס בזה דא"ר ח"ש הלכה כר"א נד' אס הוא במשנה דוקא או גם בנבייתא ומידוע שלא העיר שם מדברי התוס' נדה מ"ח א' סד"ה א"ר. ועיין א"ו ה' בע"פ סי' קכ"א מצויר שם דס"ל דהך כלל הוא אפילו בנבייתא דלכ"ל לק"מ קשייתו שם. (קנ) ביום הראשון ומלא ספור וביום השביעי ומלא ספור וכו' ר' אליעזר אומר הרי אלו בחזקת טהרה. ועוד ראה כו' ז"י

ספר עמוד עריות ראים

ושלשה (קנא) בנדרתה בדקה ומצאה טהורה ושאר הימים לא בדקה אלא אחר מבאן בדקה ונמצאת טמא והרי זו (קנא) בחוקת טהורה. ואע"ג (קנא) דלא קי"ל בהא אלא כר"א וכדפריש ר"ח דתחילתן וסופן בעינן, מיהו דלא כר"א ורובא (קנא) שמענו. ואין לחלוק בין נדה לזבה מטעם דזבה היא טמאה טפי מנדה, כדתנן (נדה י"ג א') אבל ימי הזב והזבה הרי אלו בחוקת טהרה (קנא) יום בחוקת טהרה, והא דלא תני אלה (קנא) הזב והזבה משום דתנא י"א יום (קנא) ימים הרי שנים לזבה תנא נמי זבה. וכשהיא בודקת עצמה בודקת בצמר לבן (קנא) או בפקולין שקורין קוטון בלע"ז או בבגד פשתן לבן ישן שהוא רך ולא בחרש מפני שהוא קשה ואין הדם נדבק (קנא) בו.

הועפות ראם

כ"ל. (קנא) ושלשה. ליתא במשנה שלפניו. (קנא) הרי זו כ"ל ונדרס הרי אלו. (קנא) ואע"ג כו' עד וכשהיא בודקת ליתא בנדרס. ודברי רבינו לריבין ביאור דלי אפשר לומר דר"ל דלא קי"ל בנדה שבדקה עומה בשנים לנדרתה ומנחה טהורה ובה"ש לא הפרישה כדברי חכמים ממלמא ר"א אליבא דר"ח דתחילתן וסופן בעינן דמאי שייט' דברי ר"א ור"ח לבדיקת נדה דמי כיוס א' ולא בעינן כלל ז"ל אלא ע"כ דכוונת רבינו הוא דנצבה לא קי"ל דסני בדיקת אמנעי לבד וכרבנן דבין נדה אלא כר"א וכדפריש ר"ח כו' וא"כ מוכח מדברי רבינו דאם לא הוה ס"ל כר"א אלא כרב דלאמר לר"א תחילתן אע"פ שאין וסופן אע"פ שאין תחילתן ה"ה דהוה אמרינן חכמים בדיקת נדה וסני בזב וזבה ג"כ בבדיקת אמנעי לבד וא"כ דעתו כהראב"ד בנעשה"ש שכ' שם לדמות ספירת ז"ל של זב וזבה לדברי חכמים בהפסקת נדה הניאור הרא"ש פ"י סי' ה' משא"כ לדעת הר"ה שם אפילו אי נימא כרב אליבא דר"א לא סני בזבה בדיקת אמנעי לבד. ויש לדקדק לפשט"כ רבינו כאן דמדברי חכמים שמענו דלא כר' יהושע ור"ע א"כ מאי מתרינין בנדה ח' א' למש"ל ר"א ר"י א"ש הלכה כר"א בה' והיינו הא דתנן ר"א מלמדן את הקמח שהמאן בו דאר"י א"ש הלכה כר"א משום דקא' ר' אלעזר כוותיה. משום דקא' ריב"ז כוותיה. דא"כ קשה אמאי חשיב הזב והזבה בל' אע"ג דחכמים דל' ס"ח א' ס"ל כר"א ודלא כר"י ור"ע ועיין בחומ' נדה ח' א' ד"ה משום וד' מ"ח א' ד"ה אמר. וי"ל דסוגיית הגמרא שם כר"א אליבא דר"א דתחילתן וסופן בעינן וא"כ אי אפשר לומר דר"י א"ש פסיק הלכה כר"א בזב וזבה משום דחכמים כוותיה ס"ל דא"כ הוה סני בבדיקת אמנעי לבד ולמה הנריך דוקא ראשון ושנינו והיינו דוקא לסברת הראב"ד שאינו מתלק בין כך דזב וזבה לבדיקת נדה לרב אליבא דר"א דלא כהר"ה. ובז"י דברי החומ' נדה ז' ב' ד"ה ר"א שכ' מכאן משמע אשה כו' ודבריהם תמוהים אם ר'אונס להוכיח דהלכה כר"א מאי מכאן משמע הא להדיא אר"י א"ש הלכה כר"א בל' והך חדא מנייניה ולא היה להם להאריך כ"כ בדבריהם אלא ע"כ דכוונת החומ' להוכיח מכאן דהלכה כר"א אליבא דר"א דתחילתן וסופן בעינן וכמבואר בדבריהם דלאזני כר"א וכדעת הרא"ש והסמ"ג אומנם גם זה יפלא מאין הרגלים מכאן כר"א ולא כרב ולפי הגמ' אתי שפיר דס"ל להחוס' דלרב אליבא דר"א באמנעי לבד נמי סני וכהראב"ד דליף לה מבדיקת נדה לחכמים וא"כ לפי' יקשה סוגיית הגמרא משום דקא' ריב"ז כוותיה וכנ"ל וע"כ נריך לתרץ דכאן אולא כר"א דר"א תחילתן וסופן בעי' ופליגי בהא ארבען דלדידהו באמנעי לבד נמי סני בזב וזבה וא"כ אין לומר דר"י א"ש פסיק הלכה כר"א בזב וזבה משום דחכמים כוותיה ס"ל ומש"ה פסקו החומ' כר"א א"ש דלאמר הלכה כר"א וכר"א דלאמר לר"א תחילתן וסופן בעינן. (קנא) ורובא. ז"ל ור"ע. (קנא) סהרס. ט"ס וכו' סומאה. דהא תנן ברישא דמתני' כל י"א יום כו'. (קנא) אלה. ז"ל אלא. (קנא) יום ואילו ימים הרי שניים לזבה כו' כ"ל ועיין נו"ב מ"ח ח"ד סי' קכ"א שכ' שם אדברי ר"ע למה לא פליגי בנדה ס"ח א' בנדה שבדקה יום שנינו כו' דעמנו"ל דר"ע דבעינן ספורין לפנינו כדמסקין בל' ס"ס א' ורש"י שפי' במשנה טעמיה דר"ע שמה ראו בנתיים אין הטוהה שהשפין לזה אלא כיון שבנדה האפשר הוא שתראה לא מארי ספורין לפנינו אפילו אם באמת לא ראתה וא"כ אין ראיה לחכמים שם דלא כר"ע וגם בדברי ר' יהושע כ' הגר"א באל' דקסבר מדאורייתא היא בחוקת טהרה אלא רבנן הוא דגזור ולא גזור אלא אימים שלא בדקו עמנו"ל ומש"ה אינו סותר את הראשון ושולח הוא לו ודו"ק. (קנא) בנדרס לבן. חסר בנדרס ומיכר החסרון מראיותיו שם שכ' דלאמרי' בפ' כל היר' אין בודקין את המטה אלא בפקולין או בנמר נקי ורך ואמר אביי כו'. ופקולין הוא נמר גפן שכ' שם מקודם וכן פ' כאן. והני שחקי דכתנא דאביי הוא בגד פשתן לבן ישן שכ' שם מקודם. ואו בנמר נקי ורך הוא נמר לבן שכ' כאן וחסר שם. ויהך דלאמרינן בפ' כל היר' כו' עד ואמר אביי חסר כאן. ודע דכפי' רבינו כאן בפקולין שקורין קוטון בלע"ז כן פרש"י אבל הערוך ערך פקל ב' פי' פקולין פשתן נקי וז"ל הא דתני דבי מנשה ולא בפשתן אלא בפקולין לפי' הערוך דר"ל ולא בפשתן פשוט אלא בפקולין הוא פשתן נקי וסוב כמנ"כ בערך מך ד' פי' הפשתן המסורק המונח קורין בלשון ישמעאל אלמך והוא מוך שבמשנה וגמרא. (קנא) נדבק. בנדרס איתא בבגד פשתן לבן ישן שהוא רך והדם נדבק בו וכ"כ הרב הגאון ר' אלי' דוד שליט"א בגמ' הכת' ואין הדם נדבק בו אולם המדרש בה"ל נדה העתיק שם מנ"כ כפי מה שכתוב בהכת"י ולא חדש שהוא קשה. ואין הדם נדבק וא"כ יש לקיים השניים ולבטל האחד. והנה דעת רבינו דלא כפרש"י שפי' שחקים לבנים יותר מן החדשים אלא כמנ"כ החומ' שבעות ו' ב' ד"ה גלימא דטעם דשחקים הוא מפני שהן רכין וכ"כ הטור יו"ד סי' קצ"ו וכמנ"כ שם הב"ח בדעת הטור אלא שלא הביא דברי החומ' דשבעות ודברי רבינו הרא"ש והביא מקור להטור מהרשב"א בת"ה הקלר. ועיין"ה בהרשב"א שכ' בטעם חדש מתוך שהוא קשה מעט שמה יעוותנה ור"ל דהקשה מסרס בבשר ויש לראות דם בעד ואינו דם המקור כלל אלא דם הבשר ולפי"ז אם אינה חוששת בך מותרת לבדוק עומה בנדרס פשתן חדש לבן ונקי וכ"כ הס"ס יו"ד שם סקכ"א ויש להכריע לרבנו נכח נוסחת היראים הנדרס שכ' דברך הדם נדבק בו דר"ל שאם תראה דם בך בדוק הדבר שהוא דם טמא משא"כ בנקה והיינו כהרשב"א אבל לנוסחת הכת"י והמדרש שבקשה אין הדם נדבק בו אין הדבר תלוי במה שאינה חוששת אלא דאין הבדיקה מועלת בנ"פ חדש וכמו שהוא לפרש"י דאסור לה לבדוק בנ"פ חדש שאינו לבן כ"כ כמו ישן ואין כ"מ לדינא בין פי' רש"י לפי' החומ' דשבעות והרא"ש. והרא"ש פ"י דנדה ס"ה כ' שחקים נדק לבן או נמר גפן כו' ולא הזכיר כלל שחקים וכ"כ בה"ל נדה בקיטור בנדרס פשתן לבן וכן הסמ"ג לא זכר ישן רק בגד פשתן נקי ולבן ועיין דברי חמודות פ"י סי' ל"א שעמד בזה וכו' שם מדברי הרא"ש משמע דפסק כתי' קמא ולא ידעתי למה עכ"ל ואני אומר דלא מן השם הוא זה אלא דהרא"ש והסמ"ג מפרשים כפרש"י דשחקים לבנים יותר מן החדשים